Ազգ
Azg
2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2004 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 216 (3147)

Ադրբեջանցիները սպառնացել են հաշվեհարդար տեսնել Բաքվում մնացած հայերի հետ

ԲԱՔՈՒ, 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բաքվում գտնվող ազերի փախստականները և հարկադիր տեղահանվածները բողոքել են ՄԱԿ-ի արած այն հայտարարության դեմ, ըստ որի, միջազգային այդ կազմակերպությունը որոշել է օգնություն հասկացնել «Ադրբեջանի մայրաքաղաքում բնակվող 30 հազար հայերին»:

Ադրբեջանական «Ուչ Նոքտա» թերթը գրել է, որ ազերի փախստականները հայտարարել են, որ նման հարցադրման դեպքում Ադրբեջանը պետք է խզի իր կապերը ՄԱԿ-ի հետ: Նրանք հայտարարել են, որ եթե Բաքվի հայերի նկատմամբ ՄԱԿ-ը «նման վերաբերմունք» ցուցաբերի, ապա «իրենք հաշվեհարդար կտեսնեն՝ իրենց մայրաքաղաքում բնակվող հայերի հետ»: ՄԱԿ-ի Բաքվի գրասենյակն էլ հայտարարել է, որ հանդես գալով նման առաջարկությամբ, կազմակերպությունը ցանկացել է իմանալ «ադրբեջանական կողմի կարծիքը», և որ դա է պատճառը, որ խնդրի հետ կապված վերջնական որոշում ՄԱԿ-ը դեռևս չի ընդունել:

ԴԱՎ-ի վիրուսը սկսել է ազատ շրջել Հայաստանում

Դեկտեմբերի 1-ը ԴԱՎ-ի դեմ պայքարի համաշխարհային օրն էր

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ ԴԱՎ-ի դեմ պայքարի համաշխարհային օրվան նվիրված միջոցառումներին ՄԱԿ-ի երեւանյան գրասենյակում մասնակցում էր ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի Արեւելյան Եվրոպայում ԴԱՎ-ի գծով հատուկ հանձնակատար Լարս Օլոֆ Քալինգսը: Ներկա էին նաեւ ՀՀ առողջապահության նախարարը, ՄԱԿ-ի մշտական համակարգող Լիզ Գրանդեն եւ ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Գրիգորյանը:

Վերջին տվյալներով այսօր աշխարհում ապրում է 40 մլն ԴԱՎ վարակակիր: Նրանց կեսից ավելին բնակվում է Սահարայից հարավ, իսկ Արեւելյան Եվրոպայի ու Կենտրոնական Ասիայի տարածաշրջանում, որի մեջ ներառվում է նաեւ Հայաստանը, վարակակիրների թիվը հասել է 1,2 մլն-ի:

ԴԱՎ-ի աճի ամենաբարձր ցուցանիշներն են նշվում մեր տարածաշրջանում: Այստեղ միայն այս տարվա ընթացքում վարակվել է 210 հզ. մարդ: ԴԱՎ-ի զոհերի թիվը մոլորակի վրա գերազանցում է 20 մլն-ը:

Հայաստանում 1988 թվականից առ այսօր հաշվառվել են 304 ԴԱՎ վարակակիրներ: Մասնագետների կարծիքով դա իրական թիվը չէ, եւ հիվանդների քանակը տասնապատիկ ավելի է:

Տես էջ 3

ՈՒԿՐԱԻՆԱ

Յուշչենկոն եւ Յանուկովիչը համատեղ հռչակագիր ընդունեցին

Երեկ ուշ երեկոյան Ուկրաինայի նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլ դուրս եկած գործող եւ նախկին վարչապետներ Վիկտոր Յանուկովիչը եւ Վիկտոր Յուշչենկոն նախագահ Լեոնիդ Կուչմայի եւ միջազգային միջնորդների մասնակցությամբ ընդունել են 6 կետից կազմված համատեղ հռչակագիր: Մասնավորապես, ինչպես հեռուստաելույթում նշեց Կուչման, կողմերը համաձայնել են, որ քաղաքական ճգնաժամը կարգավորելու համար ուժի գործադրումն անթույլատրելի է, ընդդիմությունն ապաշրջափակում է պետական մարմինների շենքերը եւ պայմաններ ստեղծում նրանց գործառույթներն իրականացնելու համար:

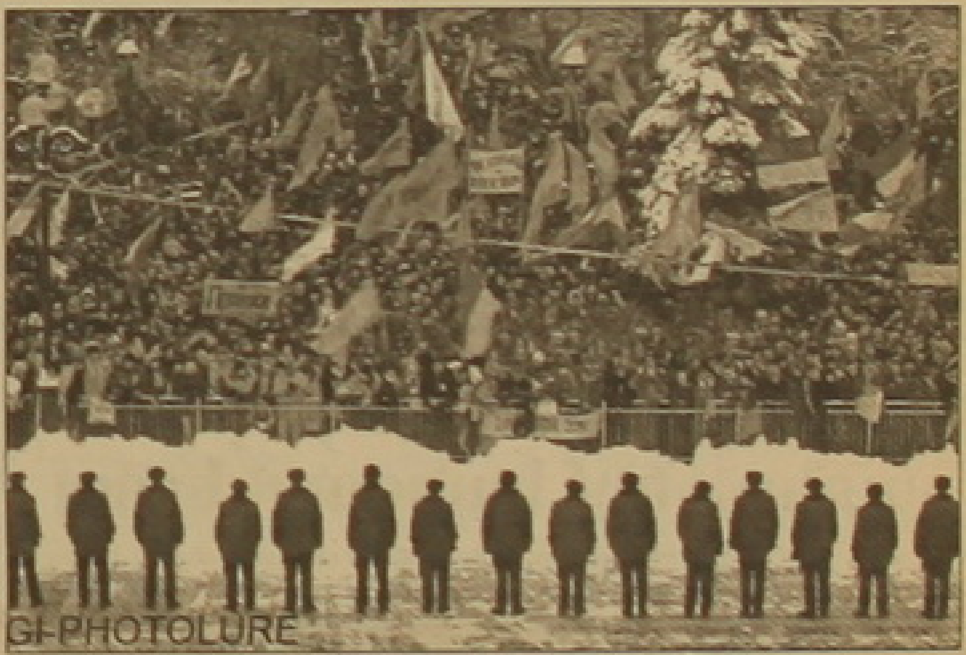

Հակամարտության բոլոր կողմերը պարտավորություն են վերցրել չխախտել Ուկրաինայի տարածքային ամբողջականության անխախտելիության սկզբունքը, քաղաքական բոլոր ուժերն իրենց ջանքերն են ներդնում երկրում սոցիալական եւ տնտեսական իրավիճակը բնականոնեցնելու համար: Երեկ երեկոյան տեղի ունեցած բանակցություններում բացի Կուչմայից, Յանուկովիչից եւ Յուշչենկոյից մասնակցել են Լեհաստանի եւ Լիտվայի նախագահներ Ալեքսանդր Կվասնեւսկին եւ Վալդաս Ադամկուսը, ԵՄ արտաքին քաղաքականության գերագույն հանձնակատար Խավիեր Սոլանան, ԵԱՀԿ գլխավոր քարտուղար Յան Կուբիշը եւ ՌԴ Պետդումայի նախագահ Բորիս Գրիզլովը:

Մինչ այդ, Ուկրաինայի գերագույն դատարանը մեկ օրով հետաձգել էր Յուշչենկոյի կողմնակիցների հայցի քննարկումները: Ընդդիմությունը պնդում է, որ ընտրությունների երկրորդ փուլում հաղթել է Յուշչենկոն: Իսկ Վիկտոր Յանուկովիչը, որն, ըստ ԿԸՀ-ի, հռչակվել է Ուկրաինայի նախագահ, անօրինական էր համարել խորհրդարանի որոշումը՝ կառավարության հրաժարականի մասին: Չորեքշաբթի առավոտյան խորհրդարանականները Կուչմային առաջարկել էին նաեւ ձեւավորել նոր կառավարություն, որի լիազորությունները կշարունակվեին մինչեւ երկրի նոր նախագահը կստանձներ իր պարտավորությունները:

BBC-ն հիշեցնում է, որ խորհրդարանը մեկ տարուց պակաս ժամանակ է, որ հավանություն է տվել Յանուկովիչի կառավարությանը եւ այժմ, ըստ սահմանադրության, խորհրդարանն իրավասու չէ կառավարության փոփոխության հարց դնել:

Երեւանում է Վրաստանի առաջին տիկին Սանդրա Եղիսաբեթ Ռուլովսը

Երեկ երեկոյան ավտոմոբիլային ճանապարհով Երեւան ժամանեց Վրաստանի առաջին տիկին Սանդրա Եղիսաբեթ Ռուլովսը: Նրան ընդունեց Հայաստանի առաջին տիկին Բելլա Քոչարյանը:

Դատելով այցելության ծրագրից, մեր հարեւան երկրի առաջին տիկնոջ այցն ավելի շատ բարեկամական, քան գործնական նպատակներ ունի:

Տիկին Սանդրան այսօր կայցելի Միքայելյանի անվան ուռուցքաբանության կենտրոն, Ծիծեռնակաբերդ, ուր ծաղիկներ կդնի եղեռնի զոհերի հուշարձանին: Հետագա այցելությունների ծրագրում Կարմիր խաչի ամերիկյան վերականգնողական ընկերությունն է, Երեւանի պետական համալսարանը, պատմամշակութային ու պարզապես տեսարժան վայրերը:

Այսօր հայ-վրացական գործարար եւ տնտեսական ասոցիացիայի համանախագահների նախաձեռնությամբ տիկին Սանդրայի պատվին ճաշկերույթ կտրվի «Բելաջիո» ռեստորանում: Հիշեցնենք, որ ասոցիացիայի հայկական կողմի համանախագահը ՀՀ նախագահի խնամի Վոլոդյա Բաղալյանն է:

Վրաստանի առաջին տիկնոջը կուղեկցի ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի տիկին Նանիկ Օսկանյանը:

Նույն օրը Վրաստանի առաջին տիկնոջը հյուրընկալության ճաշ կտան նաեւ տեր եւ տիկին Քոչարյանները:

Կ. Դ.

Մարսելի հայերը զորակցում են Վալանսի ազգակիցներին

Նոյեմբերի 27-ին Վալանսի քաղաքապետարանի առջեւ ստորագրություններ հավաքող 5 հայ երիտասարդների վրա թուրքերի հարձակումից (այդ մասին «Ազգը» գրել էր նոյեմբերի 30-ին) ընդամենը 24 ժամ հետո, Ֆրանսիայի հայաշատ քաղաքներից Մարսելում շուրջ 500 հայեր բողոքի միտինգ են կազմակերպել դատախազության շենքի առջեւ, հաղորդում է «Արմենյուզը» Փարիզից: Այդպիսով, Մարսելի հայերն ընդառաջել են ՌԱԿ-ՀՅԴ եւ այլ կազմակերպությունների համախմբման կոչին եւ իրենց բողոքի ձայնն են բարձրացրել ֆրանսիական իշխանությունների դեմ, պահանջելով նախահարձակ թուրքերին պատժել օրենքի ողջ խստությամբ: Հանրահավաքի մասնակիցները բարձրագույն իշխանություններից պահանջել են նաեւ ազդու պայքար մղել թուրքական ժխտողականության դեմ: «Արմենյուզը» տեղեկացնում է նաեւ, որ մարսելահայության հանրահավաքին ներկա է գտնվել նաեւ քաղաքի հրեական համայնքի պատվիրակությունը, որը Ֆրանսիայի քաղաքական գործիչների շարքում մասնակցել է միտինգին: Հանրահավաքն առիթ է ծառայել հայկական կազմակերպություններին կոչ անելու ֆրանսահայությանը մեծ թվով մասնակցելու նույն քաղաքում դեկտեմբերի 16-ին տեղի ունենալիք ցույցին, որի նպատակն է արգելել Թուրքիայի եվրոմիությանն անդամակցության գործընթացը, հարց՝ որը լուծվելու է հաջորդ օրը, դեկտեմբերի 17-ին, Ստրասբուրգում:

Ըստ Գյուլի, Վաշինգտոնը շանտաժի է ենթարկում Թուրքիային

Թուրքական «Զաման» թերթի էլեկտրոնային տարբերակը նոյեմբերի 30-ին տեղեկացնում է, որ Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլահ Գյուլը նույն օրը քննադատել է Մ. Նահանգներին «Հայոց ցեղասպանության» բանաձեւն օգտագործելու միջոցով Թուրքիային ճնշման ենթարկելու եւ վերջինիս կողմից Ֆալուջայի գործողության դատապարտումը դադարեցնել տալու մեջ: Գյուլն ասել է, թե Մ. Նահանգները հասկացնել է տալիս Թուրքիային, որ եթե Ֆալուջայի դեպքերը ցեղասպանություն որակվի, ապա վավերացնելու է Հայկական բանաձեւը: «Դա շանտաժ է», ասել է նա:

Թուրքիայի արտգործնախարարն այս հայտարարությունն արել է ի պատիվ Հունգարիայի իր պաշտոնակից Ֆերենց Սոմոգիի տված ընդունելության ընթացքում, Անկարայում:

(Այս հարցի վերաբերյալ կարդալ նաեւ Հ. Սասունյանի հոդվածը 5-րդ էջում):

ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսիան Հայաստանին նվիրեց 1 մլն դոլար արժողությամբ ռազմական բուժսարքավորումներ

Ֆրանսիայի կառավարությունը Հայաստանին նվիրեց 1 մլն դոլար արժողությամբ ռազմական բժշկական գործիքներ: Երեկ Երեւանի կենտրոնական կլինիկական հոսպիտալում ներկայացված էին բուժսարքավորումների նմուշները: «Բուժսարքավորումները ստացել ենք Ֆրանսիայի կառավարությունից 2 փուլով: Առաջին փուլով ստացել ենք բուժգործիքներ, որոնց արժեքը 675 հազար եվրո է, իսկ երկրորդ փուլով ստացել ենք ծածկոցներ, ներքնակներ, սանիտարական պատգարակների սայլակներ, որոնց արժեքը 11 հազար եվրո է: Այս ամբողջը պետք է բաշխվի հոսպիտալների եւ զորամասերի միջեւ», ներկայացրեց կենտրոնական դեղորայքի բազայի պետ Նվեր Առաքելյանը:

Ընդունելով Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունիին եւ Ֆրանսիայի դեսպանատան ռազմական կցորդ Ժան Մարկ Բաքյոնին եւ շնորհակալություն հայտնելով նրանց՝ պաշտպանության փոխնախարար Արթուր Աղաբեկյանն ընդգծեց, որ հայ-ֆրանսիական համագործակցության եւ այս բնագավառը եւս կայացած է, եւ որ ստացված ամբողջ բուժսարքավորումներն ու պարագաները ծառայելու են ի շահ խաղաղության:

Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունին նշեց, որ այդ արարողությունն առանձնակի նշանակություն ունի եւ իրոք դա մեծ նվիրատվություն է:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

«Ցավոք, պատերազմի վտանգը լուրջ է»

Ծայրահեղացնում է Բաբկեն Արարքցյանը

«Արմաշ» ժողովրդավարության եւ խաղաղացիական հասարակության զարգացման կենտրոնը չէր կարող լռել Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի կարգավորման ներկա փուլի առնչությամբ եւ նախօրեին կայացած տարեկան ժողովում հանդես եկավ հայտարարությամբ (հրապարակվել է «Հայկական ժամանակի» դեկտեմբերի 1-ի համարում): Դրա հիմնական կետերը կենտրոնի ղեկավար, ԱԺ նախկին նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը երեկ բարձրաձայնեց Մամուլի ազգային ակումբում: «Կայունության խորհրդանիշից, ժողովրդավարության եւ բարեփոխումների առաջատարից Հայաստանը վերածվել է տարածաշրջանային ինտեգրացման եւ զարգացման խոչընդոտի, որի արդյունքում տնտեսական շրջափակմանը գումարվել է քաղաքական մեկուսացումը», ասվում է հայտարարությունում, իսկ Արարքցյանը համոզված է, որ բանակցելու պատրաստակամության դեպքում, այնուամենայնիվ, միջազգային կառույցներից արձագանք կստանանք, չնայած վերջիններս Հայաստանին առաջարկում են ունենալ լեգիտիմ իշխանություն, այլապես իրենք մեզ հետ կխոսեն անմատչելի լեզվով, ինչն, ըստ Արարքցյանի, արդեն իսկ արվում է, քանի որ ՀՀ իշխանությունները փորձում են հնարավորինս երկար պահել առկա իրավիճակը, որը հայտարարությունում

գնահատված է հետեւյալ կերպ. «Լեռնային Ղարաբաղի խաղաղ կարգավորման գործընթացը թեւակոխել է անդառնալի հետեւանքներով հղի ճակատագրական փուլ»:

Այդ փուլին վերջ դնելու համար, Արարքցյանի գնահատմամբ, հարկավոր է վերադառնալ 1997 թ. գործընթացին, որը հնարավոր է միմիայն նախագահական եւ խորհրդարանական արտահերթ ընտրություններով լեգիտիմ իշխանություն ձեռք բերելու դեպքում: Արարքցյանի մասնանշած ուղեգծին չհետեւելու արդյունքում ՄԱԿ-ում քվեարկության հետաձգման տեսքով Հայաստանը ստացել է վերջնագիր: Այսօր հայ ժողովուրդը կանգնած է նոր պատերազմի ու չարդարացված կորուստների առջեւ, գտնում է «Արմաշի» ղեկավարը: Որպես խոսքի ավարտ Բաբկեն Արարքցյանն ասաց. «Տա Աստված, որ իմ կանխատեսումները չիրականանան», եւ ընդգծելով, որ պատերազմի վտանգը, ցավոք, լուրջ է, կարծիք հայտնեց, որ այսօրվա դիվանագիտական պաշարումը ստեղծել է այնպիսի իրավիճակ, որը չի բացառում պատերազմական իրավիճակն Ադրբեջանի հրահրմամբ, իսկ Մեղրու խնդիրն առայժմ օրակարգից հանված չէ, ինչը Հայաստանի համար, բնականաբար, անընդունելի է:

Վերջում Բաբկեն Արարքցյանն ընդգծեց, որ իրավիճակը դիտմամբ է ծայրահեղացնում, որպեսզի միջանկյալը գտնել-կշռադատելու անհրաժեշտությունն ընդգծի, քանի որ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը որեւէ իշխանության խնդիր չէ, այլ ժողովրդի համար կենսական հարց, ինչի լուծման համար ՀՀՇ-ն եւ «Արմաշ» կազմակերպությունը պատրաստ են համագործակցելու բոլոր մտահոգ ուժերի հետ, որոնք հայ ժողովրդի համար ինչ-որ չափով ընդունելի գործելակերպ կունենան: Բանախոսն ընդգծեց, սակայն, որ գաղափարական նմանատիպ հիմք չունեցող ուժերի համագործակցությունը կարող է բերել միայն անհեթեթ եւ կարճատեւ հաջողություններ:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՇԻՐԱԿ

Ազատված ուսուցիչները շատ են, փոխհատուցում ստացողները՝ քիչ

Դպրոցների օպտիմալացում կոչված միջոցառումների հետեւանքով Շիրակի մարզում միայն անցյալ ուստարում աշխատանքը կորցրել են 1000-ից ավելի մանկավարժներ, իսկ այս տարի նախատեսված էր նրանց թիվն ավելացնել շուրջ 600-ով: Սակայն, պարզվում է, ազատված ուսուցիչների ընդամենը մի փոքր մասն է հնարավորություն կունենա օգտվելու Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրով նախատեսվող՝ 6-ամսյա դրամական փոխհատուցումից: Ինչպես հայտնի է, այս միանվագ վճարից կարող են օգտվել աշխատանքից ազատվելու պահին 50 եւ ավելի տարի ունեցող այն մանկավարժները, որոնք ժամանակին դիմել ու հաշվառման են կանգնել աշխատանքի եւ զբաղվածության տարածքային կենտրոններում:

Զբաղվածության Գյումրու տարածքային կենտրոնի տնօրեն Ամալյա Ադամյանի տեղեկացմամբ՝ մինչեւ նոյեմբերի կեսերը այստեղ հաշվառված է եղել աշխատանքից ազատված 77 ուսուցիչ, որոնցից հիշյալ ծրագրից կարող են օգտվել 45-ը: Ճիշտ է՝ հաշվառվող ուսուցիչների թիվն ավելանում է: Կենտրոնի տնօրենի հավաստիացմամբ՝ գրանցվածները մինչեւ տարեվերջ կստանան հասանելիք գումարները:

Թվերի այսպիսի հարաբերակցությունից թերեւս կարելի է ենթադրել, որ աշխատանքը կորցրած ուսուցիչների մեծամասնությունը եղել են կամ թոշակային տարիքի, կամ 50-ից պակաս տարիք ունեցողները: Չի բացառվում, որ մի մասն էլ չիմացության կամ մեկ այլ պատճառով պարզապես չի դիմել հաշվառվելու:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Եկեղեցի առանց քահանայի

1031 թ. կառուցված Բջնիի Սուրբ Մարիամ Աստվածածին եկեղեցին քահանա չունի: Արդեն 1 տարի է, մահացել է եկեղեցու քահանա տեր Եղիշեն: Եկեղեցու խնամակալ տատիկի (հարկ եղած դեպքում նա է բացում եկեղեցին) խոսքերով՝ Մայր աթոռը տեղյակ է, եւ խոստացել են քահանա նշանակել: «Եկեղեցին հիմնականում փակ է լինում (ի դեպ, մենք գտանք այդ տատիկին եւ խնդրեցինք բացել եկեղեցու դռները) եւ բացվում է, երբ դրսից, Երեւանից հյուրեր են գալիս», պատմում էր տատիկը:

Իսկ մեր հարցին, թե որ եկեղեցին են գնում տեղի բնակիչները եւ որտեղ են կատարվում եկեղեցու մի շարք արարողություններ, տատիկը պատասխանեց. «Գյուղի բնակիչները ուխտի օրերին Սուրբ Սարգիս մատուռ են գնում, որը կրկին գյուղում է, իսկ Աստվածածնի ուխտի օրն էլ այստեղ ենք միջոցառումներ կազմակերպում, հարսանիք, կնունք անելիս էլ ուրիշ տեղերից ենք քահանա բերում»:

Թե երբ քահանա կնշանակվի Բջնիի Սուրբ Մարիամ Աստվածածնի եկեղեցում, Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի մամլո դիվանից պատասխանեցին, որ կաթողիկոսարանի կողմից տնօրինություններ լինելու են եւ այդ մասին մեզ տեղյակ կպահեն:

ԱՆՉԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Դեկտեմբերյան ցրտին սառելու ենք կանգառներում

«Հարամ լինի էս աշխատանքը, վաղվանից երեկոյան ժամերին չեմ աշխատելու: Առավոտից աշխատում եմ, որ երեկոյան բաժանեմ», զայրացած մենախոսում էր թիվ 86 երթուղային տաքսու վարորդը, որին երեկ երեկոյան, Տիգրան Մեծի պողոտայում 2 անգամ կանգնեցրին պետավտոտեսուչները: «Էս ինչ փորձանքի մեջ ենք ընկել, էս ինչ զուլում է», բողոքում էր մեկ ուրիշ վարորդ: Կիսադատարկ երթուղային տաքսու վարորդին երկրորդ անգամ կանգնեցնելու պատճառն այդպես էլ անհայտ մնաց, իսկ առաջինի պատճառը, պարզվեց, «շա՛տ լուրջ էր». տեսուչները հեռվից նկատել էին, որ ընթացքի

ժամանակ դուռը բացվել ու փակվել էր: Վարորդի մեղքը ամուր չփակված դուռը ստուգելն էր: Հերն անիծած, թե ուղեւորներից մեկը անզգույշ հպման դեպքում կարող էր դուրս գլորվել:

Թիվ 86 երթուղային տաքսու գծի վրա աշխատող վարորդները երեկ կեսօրին արդեն չէին երեւում: Մոտ 1 ժամ Աբովյան փողոցում սառելուց հետո մարդիկ ստիպված եղան անցնել Մոսկովյան փողոց, սակայն քաղաքի կենտրոն հասնող երթուղային տաքսիների պակաս այստեղ էլ կար: Թիվ 26 ավտոբուսի մի կերպ խցկվածները արդեն մեկ ոտքի տեղ չէին գտնում: Լավ է, որ նրանց խոհեմությունը տեղն էր ու միմյանց վիրավորելու փոխարեն իրենց բողոքն ուղղեցին քաղաքի իշխանությանը. «Ինձ մի սաս հեռու կանգնիր, գնա ղեկավարներին ասա, որ ժողովրդին էս վիճակի մեջ են գցել», ասաց տարեց տղամարդը:

Առնվազն դաժանություն է դեկտեմբերյան ցրտին երթուղային տաքսիներ գծից հանելը: Նոր ավտոբուսներ բերելու խոստումներով ժողովրդին կերակրելուց առաջ նախ հնարավորություն տանք վարորդներին առանց նյարդեր քայքայելու վաստակել իրենց օրվա ապրուստը: Մի կողմից ամեն օր ոտնահարվում են վարորդների իրավունքները, մյուս կողմից՝ տնից դուրս գալն ու երեկոյան տուն հասնելը ծանրագույն խնդիր է դառնում բոլորիս համար: Այս խնդիրը շատ շուտ լուծելի կդառնար, եթե պատասխանատուները ժամանակին զրկվեին ծառայողական մեքենաներից:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Բազե-ձմեռ 2005» չի լինի

Փոխվում է համահայկական երիտասարդական հավաքի ձեւը

Մյուս տարի, ապրիլի 24-ին նախորդող մի քանի օրերին գրեթե 200 հայ երիտասարդներ ուխտագնացություն կիրականացնեն դեպի Դեր Զոր: «Վաղուց էինք ցանկանում ուխտագնացություն կազմակերպել դեպի Թուրքիա, սակայն քաղաքական խնդիրների պատճառով որոշեցինք Դեր Զոր գնալ», **«Ազգի»** հետ զրույցում ասաց Համահայկական երիտասարդական հիմնադրամի նախագահ **Արթուր Պողոսյանը**: Փաստորեն, «Բազե» հինգերորդ հավաքը նման չի լինի նախորդներին. կազմակերպիչները որոշել են ճամբարային «Բազե»-ն փոխարինել հայրենասիրական միջոցառումներով: Ուխտագնացությունը, որ նվիրված է Ցեղասպանության 90-ամյակին, կմեկնարկի ապրիլի 17-18-ին՝ Էջմիածնից: Այնտեղ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդի օրհնությունից հետո երիտասարդները կմեկնեն Սիրիա: Բացի բուն ուխտագնացությունից Հալեպում հանդիպումներ են նախատեսված համազգային կառույցների, երիտասարդների հետ: Ի դեպ, այս այցը հավանաբար նաեւ արաբական երկրների երիտասարդների հետ համագործակցության հիմք կդնի: Սիրիայից վերադառնալու նախորդ օրը նախատեսված է Ցեղասպանության 90-ամյակին նվիրված մեծ գիշաժողով իրականացնել: Ապրիլի 24-ին ուխտավորները կլինեն Երեւանում եւ կբարձրանան Եղեռնի հուշահամալիր: Երիտասարդներից մոտ 130-ը, որոնց ծախսերը կհոգան հիմնադրամը եւ մեկենասությունը, կլինեն Հայաստանից, Արցախից, Ջավախքից, Ռուսաստանից, Վրաստանից եւ Իրանից: Իսկ Սիրիայում նրանց կմիանան Լիբանանից, ԱՄՆ-ից, Եվրոպայից ժամանած երիտասարդները: Ըստ Արթուր Պողոսյանի՝ այս միջոցառման նպատակը ոչ միայն հայրենասիրական գաղափարների շուրջ երիտասարդության համախմբումն է, այլեւ ցեղասպանության վերաբերյալ համաշխարհային հնչեղություն ապահովելը: Ծրագիրը ներկայացվել է ՀՀ վարչապետին, հարցը կքննարկվի նաեւ երկրի ղեկավարի հետ:

Նախատեսված են նաեւ «Բազե» հավաքի օրեր Արցախում եւ Ջավախքում՝ հիմնականում ապահովելով հասարակական կառույցների եւ կազմակերպված երիտասարդների մասնակցությունը, որպեսզի հետո իրենք ձեռք բերած գիտելիքները կարողանան տարածել հասակակիցների շրջանում: Հիմնադրամը նախապատվությունը տալիս է միջոցառումը Ջավախքում անցկացնելուն, սակայն գուցե քաղաքական որոշ խնդիրների պատճառով չկարողանան:

Ամառային «Բազեն» նույնպես նման չի լինի նախորդներին: Այն կկոչվի «Ուսանողության եւ երիտասարդության համահայկական փառատոն-Բազե», որին կմասնակցի 5000-7000 հոգի: Ամառային ծրագիրը նույնպես ճամբարային չի լինի: Զանգվածային այս փառատոնը կանցկացվի Երեւանում: Փառատոնի ինն օրերից յուրաքանչյուրը կնվիրվի հայ ժողովրդի կյանքում տեղի ունեցած այս կամ այն կարեւոր իրադարձությանը, նշանավոր մարդկանց (Արցախի գոյամարտ, Սարդարապատի ճակատամարտ, Անդրանիկ եւ այլն): Փառատոնի ընթացքում ավանդական մարզաձեւեր կներկայացվեն: «Կարեւորը ոչ թե մրցույթներ անցկացնելն է, այլ այդ պատմությունը, մշակույթը երիտասարդներին ներկայացնելը», ասաց Արթուր Պողոսյանը:

Նշելով, որ «Բազե»-ների ճամբարային տարբերակը հետաքրքրական էր դարձնում միջոցառումը, Արթուր Պողոսյանն ասաց, որ չգիտի՝ այս նոր ձեւն ինչ արդյունք կտա: «Այժմ մեր խնդիրն է հայրենասիրական բնույթի զանգվածային միջոցառումներ կազմակերպել», ասաց նա:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Խողովակների գողը բռնվեց

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության տրամադրած տեղեկագրից, նոյեմբերի 30-ին ոստիկանության Նոյեմբերյանի բաժնի աշխատակիցները գողության կասկածանքով ոստիկանության բաժին բերման են ենթարկել 1929 թ. ծնված Երեմ Ա.-ին: Վերջինս Բերդավան գյուղի տարածքում գտնվող ընկերություններից մեկի ոռոգման ցանցից կտրել եւ գողացել է 150 հազար դրամ արժողությամբ խողովակներ: Գողոնն առգրավված է, կատարվում է հետաքննություն:

Մ. Մ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԹ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Անցուդարձ

Ազարակը՝ Արաքսի ափին

Գազատարի շինարարությունը ժամանակավոր աշխատանք է խոստանում մեղրեցիներին

Իրան-Հայաստան գազատարի հայկական հատվածի շինարարությունը, որը պաշտոնապես սկսվեց նոյեմբերի 30-ին, ակնհայտորեն ոգեւորել է Մեղրու տարածաշրջանի բնակիչներին: Ագարակից խողովակաշարը կհասնի Քաջարան, 42 կմ-անոց այս հատվածի շինարարությունը կտեւի 2 տարի, տարածաշրջանի բնակիչների համար կստեղծվեն նոր աշխատատեղեր, ճիշտ է, ժամանակավոր:

Ագարակի քաղաքապետ Արմեն Սարգսյանն ասում է, որ նախկին Մեղրու շրջանում երբեք բնական գազ չի եղել, բնակչությունն օգտվել է հեղուկ գազից: «Այս խողովակաշարի կառուցմամբ առաջինը մենք ենք շահագրգռված: Բացի նրանից, որ Հայաստանը կունենա այլընտրանքային գազամուղ, 2-3 տարի հետո ագարակցիներն իրենց տներում կունենան բնական գազ», ասում է Սարգսյանը:

Ագարակը մայրաքաղաքից ամենահեռու գտնվող բնակավայրն է՝ ավելի քան 400 կմ: Ագարակից այն կողմ Արաքսը, Պարսկաստանի լեռներն են: Մեղրու տարածաշրջանի 14 հազար բնակչությունից 4.800-ը բնակվում է Ագարակում: 1949 թ. գարնանը Արաքսի ձախ ափին կառուցվեց առաջին փայտյա տնակը, այդ ժամանակվանից է սկսվում քաղաքի շինարարությունը: Ագարակը չէր կառուցվի, եթե քաղաքի շրջակայքում չլինեին պղնձի եւ մոլիբդենի հանքեր:

«Այսօր Ագարակի պղնձամոլիբդենային կոմբինատում աշխատում է մոտ 1000 մարդ: Փաստորեն, քաղաքը հիմնադրվել է կոմբինատի հենքով: Բնակիչները եկել են Հայաստանի տարբեր տեղերից: Ընդհանուր առմամբ եթե համեմատենք Մեղրու կամ Հայաստանի այլ քաղաքների հետ, Ագարակում սոցիալական վիճակն անհամեմատ բարվոք է: Միայն կոմբինատից մեր քաղաքի բնակիչները ամսական ստանում են 60-70 մլն դրամ աշխատավարձ: Բնակիչների մի մասն աշխատում է մաքսատանը, ծառայության ոլորտներում», ասում է քաղաքապետ Սարգսյանը:

Զարմանդուխտն իր ընտանիքով ներգրավված է հյուրանոցային սպասարկման ոլորտում: Այս ընտանիքն իր տունը դարձրել է հյուրանոց: «Հյուրեր միշտ ունենում ենք, հիմնականում բեռնատարների վարորդներ: Հատկապես շատ են գիշերողները ամռան շոգին, երբ վարորդները զով տեղ են փնտրում գիշերելու, եւ ձմռանը, երբ ճանապարհները փակվում են, վարորդներն անպայման գիշերում են եւ առավոտ լուսով շարժվում Երեւան», ասում է Զարմանդուխտը:

Ագարակից Երեւան հասնելու համար գրեթե մի ամբողջ օր ես կորցնում: Նախկինում, երբ կռիվ չկար, ագարակցիները եւ ընդհանրապես Մեղրու տարածաշրջանի բնակիչներն օգտվում էին Նախիջեւանի ճանապարհից՝ երկաթուղուց եւ ավտոմայրուղուց: Հիմա այդ ճանապարհի վերաբացման մասին խոսելն ավելորդ է: Եթե անգամ բացվի, օրինակ, երկաթգիծը, ապա, միեւնույն է, գնացքները չեն գնա ու գա, քանի որ ռելսերը շարունակում են գողանալ ու վաճառել:

Քաղաքապետ Սարգսյանն ասում է, որ անկասկած այն ժամանակ ճանապարհի կարճության եւ անվտանգության առումով լավ էր: «Այո, այդ լավ, կարճ ճանապարհը հիշում ենք, բայց ադրբեջանցիներն ագարակցիների մեջ այլ լավ ու բարի հիշողություններ չեն առաջացնում», ասում է նա: Նշենք, որ Մեղրիում խորհրդային տարիներին բավական շատ ադրբեջանցիներ էին ապրում: Ամբողջովին ադրբեջանաբնակ Նյուվադի գյուղի բնակիչները, չնայած սկսվել էր ղարաբաղյան պատերազմը, չէին ցանկանում հեռանալ: Եվ միայն 1991 թ. գարնանը, երբ արդեն մեկ տարուց ավելի Հայաստանից հեռացել էին բոլոր ադրբեջանցիները, իսկ Ադրբեջանից՝ հայերը, նյուվադեցիները հեռացան:

Ագարակում սոցիալական վիճակը անհամեմատ լավ է հանրապետության հեռավոր մյուս բնակավայրերի համեմատ, սակայն խնդիրների պակաս չի զգացվում: Քաղաքն ունի խմելու ջրի խնդիր, Հայաստանի հեռուստաալիքները պղտոր են ցույց տալիս, ռադիոյի ձայնն անորակ է, բջջային եւ ինտերնետ կապ չկա:

Քաղաքի բնակիչները զբաղված են իրենց բան ու գործով եւ այնքան էլ լուրջ ուշադրություն չեն դարձնում իբր «Մեղրին Ադրբեջանին տալու» խոսակցություններին: Նրանք ասում են, որ ամուր կանգնած են իրենց հողի վրա ու չեն կարող ապրել առանց Արաքսն ամեն օր տեսնելու: Իրոք, հրաշք տեսարան է այս կողմերում բնությունը կերտել: Արաքսն անցնում է բարձրաբերձ ժայռերի ստորոտներով, որոնց գագաթները լուսադեմին նմանվում են երկսապատ ուղտերի:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Ագարակ-Երեւան

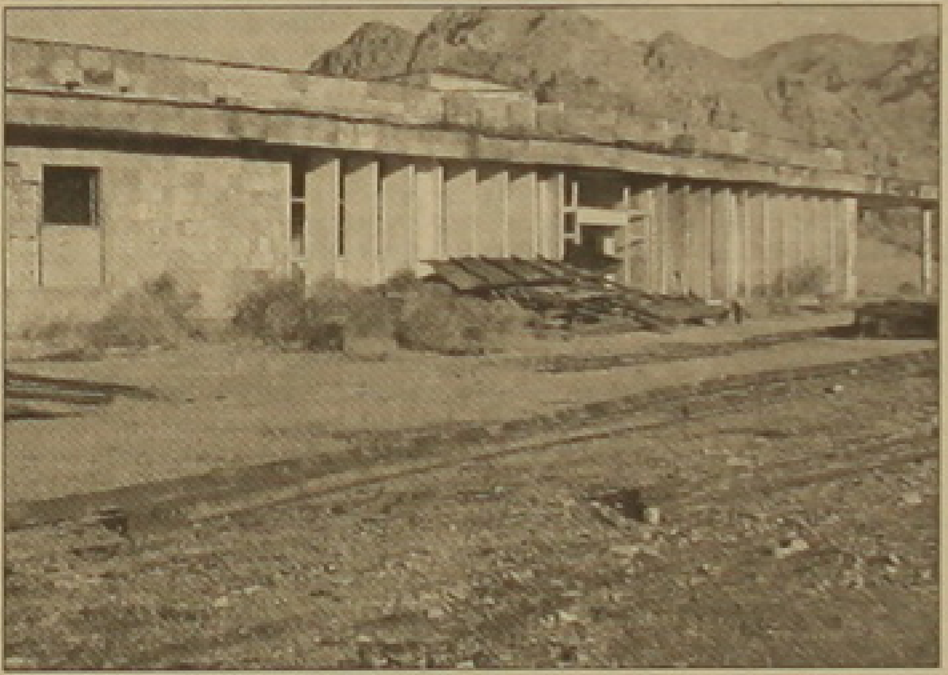

Սա Ագարակի երկաթուղային կայարանն է: Վերջին գնացքը այս կողմերով անցել է 90-ականների սկզբներին: Հիմա, քանի որ հայտնի չէ թե երբ է գնացքը շարժվելու, որոշ պաշտոնյաներ շարունակում են ռելսերը հանել ու վաճառել իրանցիներին:

ԴԱԿ-Ի ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՕՐ

ԴԱԿ-ի վիրուսը սկսել է ազատ շրջել Հայաստանում

1-ին էջից

Սամվել Գրիգորյանը հավաստում է, որ միայն այս տարի արձանագրվել է վարակի 53 դեպք, ինչն աննախադեպ թիվ է նախորդ ողջ ժամանակաշրջանի համեմատ: Հայաստանում ԴԱԿ-ով ավելի հաճախ հիվանդանում են տղամարդիկ, արձանագրվել է կանանց 64, երեխաների՝ 4 դեպք: Այս տարի վարակվել է նաեւ մի երեխա, ԴԱԿ-ի զոհ է դարձել 11 մարդ:

Այս ախտը երիտասարդ դիմագիծ ունի, վարակվում են հիմնականում 20-39 տարիքային միջակայքում գտնվող մարդիկ: ԴԱԿ-ով հիվանդները կենտրոնացած են Երեւանում (143 մարդ), երկրորդ հորիզոնականը գրավում է Լոռու մարզը, Արարատում 22 դեպք է արձանագրվել, Շիրակում՝ 21, Արմավիրում ու Գեղարքունիքում՝ 20-ական դեպք:

Այս տարի ԴԱԿ-ի կամ ինչպես ասում են՝ իմունաքանդի դեմ պայքարի առանցքում 20-րդ դարի ժանտախտից կանանց ու աղջիկների պաշտպանությունն է: Համաձայն ՄԱԿ-ի ԴԱԿ-ի մասին զեկույցի, աշխարհում տարեցտարի ավելանում է կին վարակակիրների թիվը: Նրանք համարվում են առավել խոցելի խումբ: Նրանք առավել շատ են տուժում բռնություններից ու աղքատությունից: Նրանց մեջ շատ են գործազուրկները, որոնց անճար հատվածը հաճախ դիմում է մարմնավաճառության:

Հայաստանում ԴԱԿ-ի տարածվածության հիմնական պատճառը համարվում է աշխույժ միգրացիան: Ախտը Հայաստան է սողոսկում գլխավորապես Ռուսաստանից: Վարակը տարածվում է թմրանյութերի ներարկման, սեռական ճանապարհներով, արձանագրվել են նաեւ արյան միջոցով վարակի դեպքեր:

Մասնագետների դիտարկումներով, եթե առաջներում վիրուսը Հայաստան թափանցում էր բացառապես դրսից, ապա ներկա իրավիճակով սկսել է ազատ շրջել Հայաստանում:

ՄԱԿ-ի երեւանյան գրասենյակում հավաքված բանախոսները միաբերան պնդում էին, որ քանի դեռ իրավիճակը սպառնալից չի դարձել, չի մոտեցել աղետի, ինչպես Ռուսաստանում եւ Ուկրաինայում, պետք է միջոցներ ձեռնարկել: Միջոցը ոչ միայն կառավարության հեղինակած ազգային պայքարի ռազմավարությունն է, այլեւ ֆինանսների ավելացումը: Միջազգային դոնոր կազմակերպության 3,2 մլն դոլարին պետությունը պիտի ավելացնի հատկացումներ նաեւ իր միջոցներից: Այսօր տարեկան 50 մլն դրամ է մասհանվում ԴԱԿ-ի բուժման աշխատանքներին:

Մինչեւ փետրվարի 1-ը Հայաստան կմտնի ԴԱԿ-ի դեմ դեղամիջոցների խմբաքանակ, որը կտրամադրվի հրատապ բուժման կարիք զգացող 20 վարակակիրների:

«Արմենիկումը» դեռ կլինիկական փորձարկումների ու գրանցման շրջանում է

Առողջապահության նախարար Նորայր Դավիդյանը հայտնեց, որ արդեն 500 մարդ դիմել է «Արմենիկում» կենտրոն: Նրանք եղել են հիմնականում ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, աֆրիկյան երկրների քաղաքացիներ:

Դեղամիջոցը դեռ կլինիկական փորձարկումների փուլում է, եւ մեր մասնագետները ջանում են գրանցման գործընթաց սկսել նաեւ Եվրոպայում:

Հայտնի է, որ «Արմենիկումը» խիստ բարերար է ներգործում մարդու դիմադրողականության վրա, բարձրացնում նրա աշխատունակությունը:

Արեւելյան Եվրոպայում ՄԱԿ-ի գծով հատուկ հանձնակատար Լարս Օլոֆ Քալլինգսը, սակայն, հերքելով շրջող լեգենդը, թե «Արմենիկումը» բուժում է նաեւ ԴԱԿ-ը, ասաց. «Արմենիկումը» ունակ չէ վերահսկելու ԴԱԿ-ի վիրուսը, այն ուղղված չէ բացառապես այս վիրուսի դեմ: Իհարկե, դրա շնորհիվ արյան միջից վիրուսը կարող է անհետանալ, բայց դա դեռ բուժում չի նշանակում»:

Սամվել Գրիգորյանի հավաստմամբ՝ «Արմենիկումի» ազդեցությունը հղի կանանց վրա չի ուսումնասիրվել եւ չի էլ փորձարկվել, կանխարգելիչ բուժում իրականացվել է այլ դեղամիջոցներով:

Հասարակական կազմակերպությունները՝ մարմնավաճառներին

Այսօր Հայաստանում գործում են բազմաթիվ հասարակական կազմակերպություններ, որոնք աշխատում են անմիջապես մարմնավաճառների հետ: Նրանք 11 կանխարգելիչ ծրագիր են իրականացնում նրանց հետ եւ նրանց շրջանում: Այդ կազմակերպությունների ներկայացուցիչները հայտնվում են մարմնավաճառների հավաքատեղիներում, փորձում վստահություն ձեռք բերել եւ նախաձեռնել ուսուցողական, իրազեկման աշխատանքներ: Մարմնավաճառներին հետազոտում են կամավորության սկզբունքով: Սեռավարակ հիվանդությունների հայտնաբերման դեպքում նրանց անվճար բուժում է տրամադրվում: Ըստ Սամվել Գրիգորյանի, արդեն տասնյակ հազարներով պահպանակներ են բաժանվել մարմնավաճառներին:

Կ. Գ.

Հիմնվեց «Հայ-իտալական հանդիպման այգին»

Հայաստանում Իտալիայի դեսպանատունը եւ «Հայաստան-ծառատունկ ծրագիր» բնապահպանական կազմակերպությունը 3 տարի շարունակ ծրագրում եւ աշխատում էին «Հայ-իտալական հանդիպման այգու» հիմնադրման գործի շուրջ: Երեկ Մալաթիա-Սեբաստիա համայնքում կայացավ այգու բացման արարողությունը, որին ներկա էին ՀՀ-ում Իտալիայի դեսպան Մարկո Կլեմենտեն, տիկին Կլեմենտեն, քաղաքապետարանի ներկայացուցիչները, համայնքի բնակիչները, հյուրեր եւ լրագրողներ: Դեսպանն ու իր տիկինը տնկեցին իրենց առաջին ծառը:

Հարավ-արեւմտյան Բ-2 թաղամասում գտնվող այգին զբաղեցնում է 1000 քմ տարածք: Երեք տարվա ընթացքում տնկվել են շուրջ 200 պտղատու ու դեկորատիվ ծառեր:

Մ. ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

Անշարժ գույքի վկայականը կստանանք ինտերնետի միջոցով

Շնորհիվ ավտոմատացման նոր համակարգի

Անշարժ գույքի գրանցումը Հայաստանում մեկ տարի հետո հնարավոր կլինի իրականացնել ինտերնետի միջոցով՝ օն-լայն ռեժիմով: Դա հնարավորություն կտա նվազագույնի հասցնել կամ բացառել քաղաքացի-պաշտոնյա շփումները, միաժամանակ նվազեցնելով այդ ծառայության համար գանձվող վճարների չափը եւ կրճատելով վկայականի տրամադրման ժամկետը մինչեւ մեկ օրվա (ներկայիս երեք օրվա փոխարեն): Երեկ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) հայաստանյան գրասենյակի եւ անշարժ գույքի կադաստրի կոմիտեի կնքած անշարժ գույքի ավտոմատացման համակարգի ներդրման աջակցության մասին հուշագրի ստորագրման ժամանակ ասաց կոմիտեի նախագահ Մանուկ Վարդանյանը: Նա տեղեկացրեց, որ այդ միջոցառումները հնարավոր կլինի իրականացնել շնորհիվ USAID-ի տրամադրած աջակցության:

Նախատեսվում է ստեղծել անշարժ գույքի էլեկտրոնային համակարգ, որտեղ յուրաքանչյուր քաղաքացի կարող է մուտք գործել եւ ստանալ տեղեկատվություն ամեն գույքի վերաբերյալ: Մանուկ Վարդանյանի համոզմամբ, համակարգի ներդրումը կնպաստի նաեւ հիպոթեկայի զարգացմանը, որովհետեւ շուկայի մասնակիցները կարող են շատ արագ ստանալ իրենց անհրաժեշտ տեղեկությունները: Եվ վերջապես, անշարժ գույքի կադաստրի կոմիտեն կիրառելու է էլեկտրոնային կառավարման համակարգը, երբ քաղաքացին ինտերնետի կամ կապի այլ միջոցներով կուղարկի իր փաստաթղթերը եւ կստանա վկայականը: Այն հարցին, թե բացի USAID-ի տրամադրած միջոցներից, լրացուցիչ գումարներ անհրաժեշտ կլինե՞ն այս համակարգի ներդրման համար, Մանուկ Վարդանյանը բացասական պատասխանեց, ավելացնելով, որ իրենց հաջողվել է նույնիսկ 200 մլն դրամ խնայել: Այդ գումարը տարեվերջին կփոխանցվի պետբյուջե:

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն **Ռոբին Ֆիլիպսը** իր հերթին հայտնեց, որ իր ղեկավարած կառույցի համագործակցությունը կադաստրի կոմիտեի հետ շարունակվում է արդեն 6 տարի: Աջակցության այս հերթական ծրագիրը կարժենա 750 հազար դոլար: Դա, Ռոբին Ֆիլիպսի հավաստիացմամբ, հնարավորություն կտա արագ եւ թափանցիկ ձեւով գրանցել եւ կառավարել գույքը: Ստեղծվելիք համակարգն, ըստ USAID-ի հայաստանյան տնօրենի, կհամապատասխանի Եվրոմիության չափանիշներին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Վերլուծութիւն

Հայաստան դիւանագիտական մեկուսացման հեռանկարին դիմաց

[illegible]

Կարծէք բաւարար չըլլային Հայաստանի տնտեսական դժուարութիւնները, սահմաններու փակման վնասներն ու հայաթափման տխուր ընթացքը՝ այսօր մեր հայրենիքը կը գտնուի նաեւ դիւանագիտական մեկուսացման հեռանկարին դիմաց:

Երբ յաճախ կը նախատեսուէր, որ Ղարաբաղի հարցով ժամանակը կը գործէ հայոց դէմ՝ միշտ այսօրուան զարգացումներուն վախով է, որ կը պարզուէին այդ զգուշացումները: Ղարաբաղեան ուժերուն եւ Ազրպէյճանի միջեւ հաստատուած հրադադարի դիւրաբեկ վիճակը տասնամեակ մը ամբողջ հարցը պահեց «սառուցեալ բախումներ»ու սահմանին մէջ, մինչեւ այն օրը, որ միջազգային յարաբերութիւնները բարենպաստ պայմաններ ստեղծէին կողմերէն մէկուն համար քաղաքական նախաձեռնութիւնը վերցնելու եւ անցնելու գրոհի, եթէ ոչ ռազմական ճակատի, գոնէ քաղաքական գետնի վրայ, որ աւելի վաւերացումով կրնայ նաեւ դուռը բանալ առաջինին առջեւ:

Դժբախտաբար, այսօր նախաձեռնութիւնը վերցնողը Պաքուն է՝ պաշտպանողական դիրքի մատնելով Երեւանի եւ Ստեփանակերտի իշխանութիւնները:

Ազրպէյճանի կառավարութիւնը ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի օրակարգին վրայ անցընելով «գրաւեալ հողամասերու վերաբնակեցման» հարցը կը ջանայ Ղարաբաղի խնդիրը իր շրջանային պարունակէն անցընել միջազգային մակարդակի: Մանաւանդ ընդհանուր ժողովի քննարկման բեմին վրայ հայերու գրեթէ չունինք պաշտպաններ, ինչպէս արդէն ցոյց կու տայ քուէարկողներուն հաշուեկշիռը:

ՄԱԿ-ի նախորդ որոշումները, որոնք առնուած էին բախումներու թէժ օրերուն, աւելի քան տասը տարիներէ ի վեր կը չարաշահուին Պաքուի եւ Անկարայի իշխանութեանց կողմէ: ՄԱԿ-ի թիւ 822, 853 եւ 884 որոշումները կը վերաբերին Ղարաբաղին, եւ ազերի կողմը աւելի եւս առանձական մեկնաբանութեամբ մը կ'օգտագործէ զանոնք ընդդէմ Ղարաբաղի եւ Հայաստանի իշխանութեանց:

Ազրպէյճան ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովի 59-րդ նիստի օրակարգին վրայ յաջողեցաւ անցընել Ղարաբաղի հարցը, իբրեւ «տարածաշրջանի խաղաղութեան եւ ապահովութեան սպառնացող հրատապ խնդիր»: Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը ոգի ի բռին աշխատեցաւ քուէներ ապահովելու եւ ձախողութեան մատնելու ազրպէյճանական քաղաքական սադրանքը: Թէեւ Ընդհանուր ժողովի որոշումները պարտադիր չեն գործադրուելու, ինչպէս կրնան ըլլալ Ապահովութեան խորհուրդի որոշումները, այսուհանդերձ քաղաքական աշխատանքը եւ անոր հետեւանքով ստեղծուած քուէներու պատկերը շատ բան կ'ըսեն տուեալ երկրի եւ անոր դասին միջազգային տարողութեան մասին:

Միայն Իսրայէլի նման երկիրներ կրնան անտեսել Ընդհանուր ժողովի (եւ նոյնիսկ Ապահովութեան խորհուրդի) որոշումները, առանց դիմագրաւելու անբարենպաստ հետեւանքներ, որովհետեւ կը վայելեն Մ. Նահանգներու նման հզօր երկրի մը անսակարկ եւ աներկբայ թիկունքը, սակայն այդ որոշումները, նոյնիսկ եթէ գործադրելի չըլլան, կ'անդրադառնան երկրի քաղաքական ընդհանուր շահերուն՝ Հայաստանի նման երկիրներու պարագային: Արդէն օրակարգի յանձնաժողովի քուէարկութիւնը եւ Ընդհանուր ժողովի քուէարկութիւնը շատ յստակ կերպով կը պարզաբանեն, թէ Հայաստան քանի՞ բարեկամ երկրի կրնայ ապաւինիլ միջազգային հրապարակի վրայ: Յանձնաժողովի քուէարկութեան ընթացքին 9 երկիրներ քուէարկեր են ի նպաստ Ազրպէյճանի առաջարկին եւ 14 երկիրներ մնացեր են ձեռնպահ, ոչ մէկ երկիր կողմնակցած է Հայաստանի:

Ընդհանուր ժողովի մէջ կատարուած քուէարկութեան ընթացքին միայն որոշման դէմ քուէարկած են Հայաստանը եւ ափրիկեան երկիրներէն Գամբիան, որուն ներկայացուցիչը ետքէն անդրադառնալով հարցի էութեան յայտնած է, թէ ինք կը կարծէր քուէարկած ըլլալ հակառակ ուղղութեամբ... Այս ալ հարցին եղերական բաժինն է եւ կը բացատրէ, թէ այլ երկիրներ որքան ծանօթ են մեզի համար այնքան կենսական հիմնախնդիրներուն:

Վերլուծելով քուէարկութեան արդիւնքները, մեզի զարմանք չի պատճառեր, որ իսլամական համախմբումի երկիրները կողմնորոշուին Ազրպէյճանի հետ, որքան ալ Հայաստանի ներկայացուցիչը, իր համոզիչ ելոյթով, ջանացած ըլլայ բացատրել տագնապին ոչ կրօնական բնոյթը: Զարմանալին այն է, որ բարեկամ կարծուած երկիրներ, ինչպիսիք են Իրանը, Ուկրաինան, Ղազախստանը, Կիրգիզստանը պաշտպան կանգնին Պաքուի դիրքին:

Իսկ ձեռնպահ մնացող կամ բացակայող երկիրներու թիւը աւելի գերակշիռ է եւ մեզի կը ներկայացնէ հետաքրքրական պատկեր մը: Օրինակ, իսլամական երկիրներէն Ալժերիա եւ Եգիպտոս չեն կողմնորոշուած Ազրպէյճանին ի նպաստ, համոզուած ըլլալով, որ տագնապը կրօնական բնոյթ չունի եւ թէ Հայաստանի արտգործնախարարութիւնը կարողացած է իր համոզչական աշխատանքը տանիլ անոնց մօտ:

Նոյնպէս ձեռնպահ մնացող երկիրներու կարգին կը գտնուին Կանադան եւ Զուիցերիան, որոնք վերջերս ճանչցան Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ ուր կը կարծուէր, որ հայերը կրնային որոշ քաղաքական կշիռ մը ունենալ: Կիպրոսի ձեռնպահ մնալը ուղղակի ապշեցուցիչ է, երբ հայոց հետ ճակատագրի եւ քաղաքական կեցուածքի այնքան նոյնութիւններ ունի այդ երկիրը: Իսրայէլ իր կարգին ձեռնպահ մնացած է գուցէ հակակշռելու համար Հայոց ցեղասպանութեան նկատմամբ իր վերջին դիրքաւորումը եւ կամ հանգիստութիւններ գտնալ կարծած է պաղեստինեան ճակատի վրայ իր վարած քաղաքականութեան հետ...

Ու տակաւին ձեռնպահ մնացած են բարեկամ երկիրներէն Յունաստանը, Լեհաստանը, որուն հովանաւորութեան ներքեւ Հայաստան հրաւիրուած է ոյժ դրկելու Իրաք: Իսկ Լիբանանի ձեռնպահութիւնը պէտք է վերագրել խորհրդարանի վեց հայ երեսփոխաններու անուշադրութեան, որովհետեւ կը թուի, թէ անոնք տարուած էին վերջին օրերու նախարարական փոփոխութեանց քաղաքական խաղերով:

Քուէարկութեան ընթացքին բացակայած են երկու բարեկամ կարծուած երկիրներ՝ Ռուսիա եւ Բելառուս, հաւանաբար քաղաքական նկատառումներով, չայպանուելու համար կողմերէն:

Բնականաբար, Ազրպէյճանի ներկայացուցիչը՝ Եաշար Ալիեւը, իբրեւ «հրատապ» հարց ներկայացուցած է «գրաւեալ հողերու վերաբնակեցման» խնդիրը: Անոր ձայնակցած է Ալթայ Չենգիզեր, Թուրքիոյ ներկայացուցիչը: (Զուգադիպութեամբ մը այս շրջանին Թուրքիա կը վարէ նախագահութիւնը Իսլամական խորհրդաժողովի կազմակերպութեան (OTC), հակառակ որ մէկ կողմէ ան կը մասնակցի իսլամական երկիրներու դէմ սարքուած բոլոր դաւերուն եւ, միւս կողմէ, երկիւղած դիմագծութեամբ իսլամապաշտութիւն կը քարոզէ: Եւրոպական միութեան մէջ մտնելով Թուրքիա խարդաւանքի միեւնոյն քաղաքականութիւնը պիտի վարէ ընդդէմ այդ միութեան շահերուն):

Պակիստան եւ ամէնէն մոլեռանդ պաշտպաններէն եղած է Ազրպէյճանի, ոչ միայն այսօր Զօր. Մուշարաֆի օրօք, այլ նաեւ՝ Բենազիր Բհուտոյի վարչապետութեան շրջանին: Այս երկիրը, որ աշխարհի գլխուն Աֆղանիստանի թալիբանները ստեղծեց, այսօր կանգնած է Պաքուի կողքին ոչ միայն քաղաքականօրէն, այլ նաեւ զինուորական օժանդակութեամբ: Հետեւաբար զարմանալի պիտի չըլլար, որ Պակիստանի ներկայացուցիչը՝ Մասուդ Խալիդ, արտայայտուէր յօգուտ Ազրպէյճանի եւ պահանջէր, որ հարցը դրուի օրակարգի վրայ:

Այս նախաձեռնութեան դէմ արտայայտուած է Ֆրանսայի ներկայացուցիչը: Միշէլ Դիմլօ, յանուն Մինսկի խումբի եռանախագահներուն՝ Ռուսաստանի եւ Մ. Նահանգներու հետ: Բնականաբար պրն Դիմլոյի ելոյթը վերջին հաշուով կը համապատասխանէ Հայաստանի շահերուն, սակայն անոր դիրքը թելադրուած էր բոլորովին տարբեր դրդապատճառներէ. հարցը ՄԱԿ-ի Ընդհանուր ժողովին բերելով Մինսկի խումբը մասամբ պիտի կորսնցնէր իր հակակշիռը տարածաշրջանի ճակատագիրը որոշելու, մանաւանդ որ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը կը դաւանի, որ որոշ յառաջխաղացք արձանագրուած է բանակցութեանց մէջ, Պրահայի եւ Աստանայի խորհրդակցութեանց ընթացքին:

Եթէ այդ երկիրները դէմ էին Ազրպէյճանի նախաձեռնութեան, ինչո՞ւ իրենց կարծիքը չյայտնեցին իրենց քուէներով: Ասիկա կը պարզէ ողբերգական պատկեր մը, թէ ոչ մէկ երկիր շօշափելի շահ մը ունի Հայաստանէն եւ անոնցմէ ոեւէ մէկը մտահոգուելու պատճառ ունի իր քուէարկութեան հետեւանքներէն:

Եւ այսպէսով Հայաստան ՄԱԿ-ի միջազգային բեմին վրայ կը մնայ առանձին Գամբիայի շուարած ներկայացուցիչին կողքին:

Նոր խաղաքա՞րտ Պաքուի ձեռքին

Հայաստանի մեկուսացումը այսօր չէ որ սկսած է. անոր արմատը կարելի է տեղադրել երկրի իշխանութեան բնազդական այն կողմնորոշման վրայ, որ անխուսափելիօրէն զանոնք առաջնորդած էր ռուսական արեւելումի, պատմական դառն փորձառութեան այն աւանդութեամբ, որ թրքական սպառնալիքի դիմաց Հայաստան պէտք ունի հզօր պաշտպանութեան մը: Երեւանի իշխանութիւնները կը ջանան իրենց քաղաքականութեամբ հակակշռել ռուսական գործի խախտուն եւ անապահով ներկայութիւնը՝ ամերիկեան տնտեսական օժանդակութեան դիմաց:

Այդ մեկուսացման մէջ անկասկած իր դերն ունի Մ. Նահանգներու քաղաքականութիւնը Կովկասի մէջ, որուն կը հետեւին շատ մը երկիրներ: Երբ Պաքու-Ջէյհան քարիւղատար խողովակները սկսան կառուցուիլ, Անկարան եւ Պաքուն շրջանցեցին Հայաստանը, ի գին իսկայ ծախսերու եւ ցանցին մէջ առին Վրաստանը՝ Ուաշինգտոնի օրհնութեամբ: Այնուհետեւ Քոլին Փաուըլի եւ Ռամսֆելդի այցելութիւնները Պաքու եւ Թիֆլիս– անտեսելով Երեւանը– աւելի ամրապնդեցին Հայաստանը մեկուսացնելու քաղաքականութիւնը, որմէ այսօր ոյժ եւ համարձակութիւն կը ստանայ Պաքուի իշխանութիւնը՝ արծարծելու համար իր քաղաքական պայքարը Հայաստանի դէմ՝ ՄԱԿ-ի հրապարակին վրայ: Այս պատկերով կը սահմանուի նաեւ, թէ որքան քաղաքական կշիռ կրնան բանեցնել հայերը Ամերիկայի մէջ:

Պաքուի աւատապետական իշխանութիւնը քաղաքական իմաստուններու պէտք չունի միջազգային նեցուկ կամ օժանդակութիւն ապահովելու, որովհետեւ քարիւղի ազդակը միովին կը փոխարինէ այդ դերը:

Հայաստանի այս ողբերգական մեկուսացման մէջ մխիթարութիւն պէտք չէ փնտռեն ընդդիմութեան ղեկավարները, ոչ ալ սովետական օրերէն ժառանգ մնացած դրուսի ոխակալները, որոնք պատրաստ են նոյնիսկ եղանակի վերիվայրումները վերագրելու... իշխանութեանց «ծախուածութեան»:

Այս ճգնաժամային վիճակէն պէտք է դասեր քաղէ ընդդիմութիւնը, որ Ազգային ժողովը պայքարի ենթարկելով, կը ձգտի անդամալուծել օրէնսդիր իշխանութիւնը: Իրենց կարգին, Ազգային ժողովի իշխանամէտ ներկայացուցիչներ եւ կոալիցիայի անդամներ եւս, որոնք այնքան պայքարներով եւ կաշառքներով խորհրդարան մտան, աւելի լուրջի պէտք է առնեն իրենց պաշտօնը, դիւրացնելով գործադիր իշխանութեան աշխատանքը, կամ առնուազն՝ չբարդացնելով արդէն անոնց դիմագրաւած մարտահրաւէրները:

Ազրպէյճանի գրաւեալ տարածութեանց հարցը օր մը պիտի վերածուէր քաղաքական հրատապ խնդրի, որովհետեւ հայկական կողմի պատմական եւ իրաւական տուեալները երբեք չորդեգրուեցան նոյնիսկ բարեկամ պետութեանց կողմէ եւ Ղարաբաղը միշտ բնութագրուեցաւ իբրեւ հայաբնակ հողամաս մը Ազրպէյճանի սահմաններուն մէջ եւ այդ երկրի հողային ամբողջականութիւնը նկատուեցաւ քաղաքական սրբութիւն մը, հակառակ անոր, որ Ղարաբաղ երբեք մաս չէ կազմած Ազրպէյճանին:

Հողային ամբողջականութեան տարազի սկզբունքն մըն է, որ հակակշիռ տակ կը պահէ բազմաթիւ անջատողական շարժումներ՝ նախկին Խորհրդային Միութեան սահմաններէն ներս: Հետեւաբար միջազգային հասարակութիւնը կը խուսափի նախընթացներ ստեղծելէ:

Հարցը վստահաբար պիտի ստանար տարբեր բնոյթ, եթէ Հայաստան ունենար աւելի հզօր քաղաքական կշիռ, կամ բնական հարստութիւն (օրինակ՝ քարիւղ): Երեւակայեցէք, որ Շարոնի կողմէ գործադրուած ամէն բարբարոսութիւն պաղեստինցի ժողովուրդին նկատմամբ կը բացատրուի ու կը պաշտպանուի իբրեւ «Իսրայէլի ապահովութեան» արդարացում:

Այդպիսի դիրքի մը բացակայութեան պատճառով Հայաստան կը մնայ քաղաքական առանձնութեան մէջ, իսկ Ղարաբաղի ճակատագիրը կը պահպանուի միայն տեղւոյն ժողովուրդին վճռականութեամբ, սակայն առանց ստուգապէս գուշակելու, թէ մինչեւ երբ:

Շուրջ երկու տարի առաջ Հայաստանի մէջ անկնկալօրէն մասնակցեցայ բարձրաստիճան ժողովի մը, ուր Դաշնակցութիւնը կ'առաջարկէր համահայկական տարողութեամբ հրապարակային շարժում մը սկսիլ Ղարաբաղի վերաբնակեցման նպատակով: Բարեբախտաբար, գործադիր իշխանութիւնները այնքան ջերմ չէին աղմկարար նման ծրագրի մը նկատմամբ: Արդէն այդ պահուն զգացի, թէ՝ ա) Դաշնակցութիւնը կը նպատակադրէր ժողովրդականութիւն շահիլ այդ շարժումին կնքահայրութեամբ, բ) միտքիս առջեւ պարզուեցաւ միշտ այսօրուան պատկերը, ուր Ազրպէյճան կը դիմէ ՄԱԿ-ին՝ նման շարժումով մեղադրելու համար Հայաստանը: Հակառակ որ հաւաքուած էինք երեւութապէս սրբազան նպատակի մը համար, զգացումներս յաղթահարելով ընդդիմացայ առաջարկին, պատճառաբանելով քաղաքական այն հետեւանքները, որոնք կը պարզուին այսօր, երբ դեռ պաշտօնական նման քաղաքականութիւն մը գոյութիւն չունի:

Որդի Ալիեւի նոր դիրքորոշումները եւ անոր ռազմաշունչ արտայայտութիւնները կը պարզեն, որ Ազրպէյճան գիտակից է, թէ քաղաքական հովերը սկսած են ուղղութիւն փոխել. ան իր ռազմական սպառնալիքներուն կը զուգորդէ դիւանագիտական նոր արշաւանքը, նուազագոյն զիջումներով լուծելու համար Ղարաբաղի տագնապը:

Արդէն Իլհամ Ալիեւ դադրած է անգամ կրկնելէ իր հօր առաջարկը, թէ «հնարաւոր առաւելագոյն ինքնավարութիւն» պիտի շնորհէ Ղարաբաղի հայերուն, Ազրպէյճանի իշխանութեան ներքեւ: Այդ բանաձեւին վերջին պաշտպանը մնացած է նախկին արտաքին գործոց նախարար Զուլֆուգարով, որ վերջերս մասնակցեցաւ Միչիգանի համալսարանին մէջ կայացած եւ Ղարաբաղի տագնապին նուիրուած գիտաժողովին, զոր կազմակերպած էր Ժիրայր Լիպարիտեան, այդ օրերուն Հայաստանի բանագնացը Զուլֆուգարովի դիմաց:

Երբ հրապարակով հարց տուի պրն Զուլֆուգարովին, թէ օրինական ինչ սահմանում կրնայ տալ «հնարաւոր առաւելագոյն ինքնավարութեան», որուն երաշխիքով հայերը իրենց ողջ գլուխը դնեն Պաքուի հովանիին տակ, Ազրպէյճանի ներկայացուցիչը մնաց ընդհանրութիւններու մէջ, եզրակացնելով, որ միջազգային իրականութեան մէջ գոյութիւն ունին բազմաթիւ նախընթացներ եւ կարելի է անոնցմէ որեւէ նախատիպար որդեգրել:

Ազրպէյճանի այսօրուան մեղադրանքը ՄԱԿ-ի առջեւ այն է, թէ Հայաստան գրաւած է Ազրպէյճանի հողամասին 20 տոկոսը եւ կը ջանայ այդ տարածքները վերաբնակեցնել հայերով:

ՄԱԿ-ի ներկայի վիճաբանութեան առիթով շատ այժմէական յօդուած մը գրած է Ռուսաստանի նախկին միջնորդը Ղարաբաղի բանակցութեանց՝ Վլադիմիր Կազիմիրով (որ, ի դէպ, մասնակիցներէն էր Միչիգանի գիտաժողովին), որուն յօդուածը երեւցաւ «Վրեմիա Նովոստի»-ի նոյեմբեր 1, 2002 թիւին մէջ: Ռուս դիւանագէտը նախ պատմական տուեալներ կը ներկայացնէ այն մասին, թէ ինչպէս Ազրպէյճան զինադադարի որոշումները յաջորդաբար խախտելով պատճառ դարձաւ հողային այդ կորուստներուն: Յետոյ ճշգրտումներ կ'ընէ կենսական թիւերու, որոնք չափազանցուած կերպով կը ներկայացուին միջազգային հասարակութեան:

Կազիմիրով կը մեղադրէ Ազրպէյճանը, որ այսօր ՄԱԿ-ին դիմելով կը ջանայ տագնապին պատճառը շրջել եւ հետեւանքներուն վրայ կեդրոնացնել դիւանագիտական աշխարհի ուշադրութիւնը: Ըստ իրեն՝ տագնապին պատճառը Ղարաբաղի գոյավիճակին ճշդումն է, իսկ հետեւանքը՝ հողային կորուստը: Ազրպէյճան իրականութեան մէջ կորսնցուցած է իր հողային տարածքին միայն 9 տոկոսը եւ ոչ թէ 20, նոյնիսկ Ղարաբաղն ալ եթէ հաշուի առնուի, լաւագոյն պարագային 14 տոկոսը չանցնիր վիճելի հողերուն սահմանը: Իսկ պատերազմի հետեւանքով ստեղծուած գաղթականութեան թիւը կը ներկայացուի իբրեւ մէկ միլիոն. իրականութեան մէջ այդ թիւը կը տարուբերի 700.000-ի եւ 750.000-ի միջեւ, որուն դիմաց Ազրպէյճանի տարածքէն տեղահանուած են 400.000 հայ գաղթականներ, ըստ Խորհրդային Միութեան վերջին մարդահամարին:

Պէտք է նկատի ունենալ նաեւ, որ նախապէս Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավար շրջանի տարածքին մաս կազմող Գետաշէնի եւ Շահումեանի շրջանները կը գտնուին Պաքուի լուծին տակ ամբողջովին հայաթափուած: Այդ շրջանները կը ներկայացնեն Լեռնային Ղարաբաղի հողային տարածքին 15 տոկոսը:

Հեյդար Ալիեւի շրջանին Պաքուի իշխանութիւնները արդէն կը թուէին հաշտուած ըլլալ Ղարաբաղի տարածքին եւ Լաչինի միջանցքի կորուստին հետ եւ կը ջանային սակարկութեան մտնել ռազմագիտական նպատակներով գրաւուած այդ հինգ շրջաններու եւ մասնակիօրէն գրաւուած երկու շրջանի հարցերուն շուրջ:

Անելի դիմաց կը գտնուէր նաեւ կողմերը հակադրող փուլային թէ փաթեթային տարազը: Այսօր, այս բոլոր հարցերը դրուած են երկրորդական դիրքի վրայ եւ Ազրպէյճանի նպատակը կը թուի ըլլալ դիւանագիտութեամբ թէ զէնքով վերատիրանալ Լեռնային Ղարաբաղին եւ գրաւեալ միւս տարածքներուն: Այս վճռականութիւնը նաեւ կը բխի Իլհամ Ալիեւի այն համոզումէն, թէ Հայաստան այսօր կը գտնուի տկար դիրքի մէջ եւ պարտադրուած է– եթէ ոչ պատրաստ–զիջումներ ընելու: Դժբախտաբար Ալիեւի այդ կարծրացման ոյժ կու տայ նաեւ միջազգային քաղաքական հասարակութիւնը՝ Ղարաբաղի հարցի ինքնորոշման իրաւունքը ստորադասելով Ազրպէյճանի հողային ամբողջականութեան սկզբունքին:

Դժուար է կռահել Պաքուի կարծրացման եւ տագնապի սրացման հետեւանքները:

Եթէ հնարաւոր չըլլայ Ազրպէյճանի պահանջը ջնջել ՄԱԿ-ի օրակարգէն, հաւանաբար Հայաստան պատրաստ պէտք է ըլլայ դիմագրաւելու աննպաստ նոր որոշում մը, որով զօրացած Ազրպէյճան պիտի կարենայ դիմել զէնքի եւ օրինական սեպել իր գրոհը: Ժամանակը ցոյց պիտի տայ: Մինչ այդ հայութիւնը չի կրնար անխռով սպասել դէպքերու վախճանին:

Պէյրութ, ԱԶԴ

Թուրք պատմաբանը մեղադրում է Մ. Նահանգներին ցեղասպանության մեջ

«Ո՛չ Հիտլերի, ո՛չ Մուսոլինիի ժամանակ նման սպանդ չի եղել»

Թուրք պատմաբանները կարծես վատ սովորություն են ձեռք բերել՝ ցեղասպանության մեջ մեղադրելու բոլորին, բացի իրենց երկրից՝ իսկական մեղավորից:

Մի քանի տարի առաջ մեծ բանավեճեր առաջացան, երբ Թուրքիայի նախկին վարչապետ Բյուլենթ Էջեվիթն Իսրայելին մեղադրեց պաղեստինցիների դեմ ցեղասպանություն իրականացնելու մեջ: Եվ նույնիսկ հետագայում բազմիցս ներողություն խնդրելուց հետո թուրք առաջնորդները բավական ծանր «գին» վճարեցին այդ բառն օգտագործելու համար: Նրանք կորցրին Իսրայելում եւ ամերիկահրեական համայնքում իրենց որոշ պաշտպաններին:

Նման մի սցենար էլ խմորվում է մեր օրերում: Այս անգամ թուրքերը ցեղասպանության մեջ մեղադրում են Միացյալ Նահանգներին: Թուրքական խորհրդարանի մարդու իրավունքների հանձնախմբի նախագահ Մեհմետ Էլկաթմիշը Վաշինգտոնին մեղադրել է Իրաքում ցեղասպանություն իրականացնելու մեջ եւ ավելի վատ վարվելու, քան Ադոլֆ Հիտլերը: Անցյալ շաբաթ «Լոս Անջելես թայմս» թերթը տպագրեց թուրք պատմաբանի խոսքերը՝ «Թուրքը Մ. Նահանգներին համեմատում է Հիտլերի հետ» խորագրի ներքո, մեջբերելով նրա ասածը. «Օկուպացիան վերածվել է բարբարոսության: Մ. Նահանգների վարչակարգն Իրաքում ցեղասպանություն է կատարում: Մարդկության պատմության մեջ նման դաժանությամբ ցեղասպանություն չի տեսնվել ո՛չ փարավոնների, ո՛չ Հիտլերի եւ ո՛չ էլ Մուսոլինիի օրոք»: Էլկաթմիշը վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի «Արդարություն եւ զարգացում» կուսակցության ականավոր դեմքերից է:

Էլկաթմիշին նաեւ մեջբերել էր «Անատոլիա նյուս» գործակալությունը, նշելով. «Ամերիկացիներն առաջին անգամ ցեղասպանություն գործեցին տեղի հնդկացիների, ապա վիետնամցիների դեմ: Այնուհետեւ նրանք միջուկային ռումբ պայթեցրին Ճապոնիայում: Այժմ էլ գլխավոր մեղավորներն են պաղեստինյան ողբերգության մեջ: Ամերիկացիները մեղավոր են մարդկության դեմ գործված ոճրագործությունների համար: Հարյուր հազարավոր մարդ է սպանվել Իրաքում: Ժամանակն է, որ աշխարհը մտածի նման անասելի դաժանության, բարբարոսության եւ ահաբեկչության դեմ քայլեր ձեռնարկելու մասին»:

«Թայմսի» լրատվության համաձայն, Անկարայում Ամերիկայի դեսպանատունը մերժել է մեղադրանքները, ասելով. «Դրանք թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների վատացման պատճառ կդառնան»: Թերթը նաեւ մեջ է բերել ամերիկացի մի դիվանագետի խոսքերը. «Նման անհիմն չճշտված եւ չափազանցված պնդումները լավ չեն հարաբերությունների համար, հատկապես նման լարված պահերին, երբ թուրքական հասարակական կարծիքը քննադատաբար է վերաբերվում Իրաքում ամերիկացիների կոտորածին»: Ըստ թուրքական մամուլի, Մ. Նահանգների դեսպանատան խոսնակը ասել է. «Թուրքերը լավ գիտեն ցեղասպանության իմաստը եւ համապատասխանաբար շատ զգայուն են այդ բառի նկատմամբ: Այնպես որ իրենց քննադատություններում նրանք չափազանցությունների մեջ չպետք է ընկնեն»:

Այս հակաամերիկյան մեղադրանքները նոր ճգնաժամ են առաջացրել Մ. Նահանգներ-Թուրքիա հարաբերություններում, էլ ավելի սաստկացնելով լարվածությունը, որ ստեղծվել էր Իրաք մուտք գործելու առաջին օրերին, երբ Թուրքիան դեմ էր եղել ամերիկյան զորքերի իր տարածքով անցնելուն: Հակաամերիկյան տրամադրությունների աճը Թուրքիայում եւ ցեղասպանության մեղադրանքները կարող են ամբողջապես թշնամացնել Թուրքիայի առաջնորդներին եւ Բուշի վարչակարգի անդամներին:

Էլկաթմիշը միակը չէ, որ նման հակաամերիկյան ելույթներ է ունենում: Թուրքական խորհրդարանի նախագահ Բյուլենթ Արինչը նշել է, որ ինքը համամիտ է Էլկաթմիշի հետ եւ Մ. Նահանգները խախտում են միջազգային օրենքները: Վարչապետ Էրդողանն էլ մահմեդականներին կոչ արեց «միանալու ընդդեմ Մ. Նահանգների անողոք իշխանության»: Նա նաեւ սպանված ապստամբներին անվանեց «նահատակներ»: Ավելին, ըստ թուրքական մամուլի տեղեկությունների, փոխնախագահ Դիկ Չեյնիի հետ հեռախոսազրույցում Էրդողանը խստորեն քննադատել է Մ. Նահանգների հարձակումները Ֆալուջայում: Նրա այս խոսքերը ամերիկացի պաշտոնյաները որակել են «դիվանագիտական պատշաճ բանավեճի սահմանների անցում»:

Վերջին շրջանում մամուլը ողողված է հակաամերիկյան մեկնաբանություններով: «Զաման» թերթում, օրինակ, Էրհան Բայուրտը գրում է. «Մ. Նահանգները բացահայտորեն խախտել է մարդու իրավունքներն ու պատերազմելու սկզբունքները»: Նույն թերթում Էկրեմ Դումանլին նկարագրել է, թե ինչպես մզկիթում աղոթելիս մահմեդական քարոզիչը հայհոյել է Իսրայելին եւ Մ. Նահանգներին, եւ հավաքված հավատացյալները ողջունել են նրան: «Թրքիշ դեյլի նյուսը» նշել է, որ 1.500 հավատացյալներ Բայազետ մզկիթից դուրս գալով հակաամերիկյան կոչեր են բացականչել եւ այրել ինչպես Ամերիկայի, այնպես էլ Իսրայելի դրոշները: Նման բողոքի արտահայտություններ հնչել են նաեւ այլ քաղաքներում, ներառյալ Անկարայում:

«Զամանում» Նիհայիլ Կարասան ամերիկացի զինվորներին որակել է «հրեշներ»:

Հատկանշական է, որ երբ Բուշի վարչակարգն այնքան զգայուն է չվիրավորելու թուրքերին, հատկապես Հայոց ցեղասպանության հետ կապված հարցերում, թուրքերը առանց խղճի խայթի մեղադրում են Ամերիկային ոչ ավել, ոչ պակաս, ցեղասպանության մեջ: Ինչո՞ւ է ուրեմն աշխարհի ամենահզոր պետությունը նման վերաբերմունք ցուցաբերում Թուրքիայի նկատմամբ: Մի՞թե նա շարունակելու է «խուլ ու համր ձեւանալ» այս անգամ էլ: Մի փոքր վճռականությամբ նա կարող է լավ թափ տալ Թուրքիային եւ ընդունել Հայոց ցեղասպանությունը:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

Եվս մեկ հրաժարական Ջորջ Բուշի վարչակազմում

Երեկ հրաժարական է տվել ԱՄՆ ներքին անվտանգության նախարար Թոմ Ռիջը՝ դառնալով Ջորջ Բուշի ԱՄՆ նախագահ վերընտրվելուց հետո նրա վարչակազմը լքած հերթական պաշտոնյան: Նոյեմբերի 2-ի նախագահական ընտրություններից հետո հրաժարական տվեցին մասնավորապես ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը, արդարադատության նախարար Ջոն Էշքրոֆթը եւ առեւտրի նախարար Դոնալդ Էվանսը:

Թոմ Ռիջը 2003 թ. հունվարին ստեղծված ներքին անվտանգության նախարարության առաջին ղեկավարն էր: Դրանից առաջ նա ներքին անվտանգության գծով նախագահ Բուշի խորհրդականն էր:

Նախարար դառնալուց առաջ Ռիջը 6 անգամ ընտրվել էր ԱՄՆ Կոնգրեսի անդամ, 1995 թ. դարձել էր Փենսիլվանիայի նահանգապետ:

Ներքին անվտանգության նախարարությունը կազմավորվել է կառավարական 22 գործակալությունների միաձուլման շնորհիվ: 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից որոշ ժամանակ անց ստեղծված նախարարության գլխավոր խնդիրներից մեկը ԱՄՆ տարածքում նոր ահաբեկչությունների կանխումն է:

BBC-ն նշում է, որ Թոմ Ռիջի հրաժարականն անսպասելի չէր, քանզի վերջերս համառորեն լուրեր էին պտտվում, թե նա մտադիր է զբաղվել մասնավոր գործարարությամբ:

Իր հրաժարականի առթիվ կազմակերպված մամլո ասուլիսում Ռիջը հայտարարել է. «Անելիքները դեռ շատ են, բայց Ամերիկան այսօր անհամեմատ ուժեղ եւ անվտանգ է, քան երբեւիցե»:

Եթե հարմար իրավահաջորդ չգտնվի, ապա Ռիջը կպաշտոնավարի մինչեւ 2005 թ. փետրվարի 1-ը:

ՄԱԿ-ը հրապարակել է իր բարեփոխումների ծրագիրը

ՄԱԿ-ը հրապարակել է զեկուցագիր, որը պարունակում է կազմակերպության արմատական բարեփոխումներին առնչվող առաջարկություններ: Բարեփոխումների վերաբերյալ վերջնական որոշում պետք է ընդունվի եկող տարի: Սակայն որոշ մանրամասնություններ արդեն հայտնի են դարձել:

Փաստաթղթում նշվում է, որ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը պետք է ավելի հաճախ ընդունի այնպիսի առաջարկություններ, որոնք կապված են պատերազմի վտանգի կանխման նպատակով ուժի գործադրման հետ:

Նաեւ առաջարկվում է ավելի հաճախ ուժ գործադրել մարդասիրական նպատակներով, օրինակ՝ երբ պետությունն անկարող է պաշտպանել իր քաղաքացիներին կամ կանխել ցեղասպանությունը:

BBC-ի տվյալներով, նախատեսվում է նաեւ ՄԱԿ-ի ԱԽ անդամ երկրների թիվը 15-ից հասցնել 24-ի, որպեսզի այդ կառույցն առավել համարժեք ներկայացնի արդի աշխարհը:

«Սառը պատերազմի» ավարտից ի վեր աշխարհը բախվում է լուրջ ճգնաժամերի (Ռուանդա, Բալկաններ, Իրաք եւ այլն), որոնց ընթացքում ՄԱԿ-ը չի արդարացրել իր հետ կապված հույսերը:

Ի հայտ են եկել նոր տիպի խնդիրներ՝ գլոբալացում, միջազգային ահաբեկչություն, ԴԱԿ: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի խոսքերով, իր կազմակերպությունը հայտնվել է «ճամփաբաժանում»:

Բրիտանացի միջազգային վերլուծաբան Ջոնաթան Մարկուսի կարծիքով, որոշ հանձնարարականներ հեշտությամբ իրագործելի են, օրինակ՝ խաղաղարար գործողությունների ապարատի ուժեղացումը:

Ինչ վերաբերում է ԱԽ բարեփոխմանը, դա կհանգեցնի թեժ վիճաբանությունների: Բրազիլիան, Գերմանիան, Հնդկաստանը եւ Ճապոնիան ուզում են դառնալ ԱԽ մշտական անդամներ:

Զեկուցագրի հեղինակներն առաջարկում են ԱԽ ընդլայնման երկու տարբերակ, որոնք հաշվի են առնում Աֆրիկայի, Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանի, Եվրոպայի եւ Ամերիկայի պետությունների տեղերի համաչափ բաշխումը:

Փաստաթուղթը նաեւ հանձնարարում է առավել հստակորեն սահմանել, թե ՄԱԿ-ի ԱԽ-ն որ դեպքերում պետք է թույլատրի ուժի գործադրումը:

Պաղեստինյան ԶԼՄ-ներին կարգադրված է դադարեցնել հակաիսրայելական ելույթները

ՊԱԿ-ի ղեկավարի պաշտոնում Յասեր Արաֆաթի իրավահաջորդ Մահմուդ Աբբասը, որը նաեւ Պաղեստինյան ինքնավարության վարչապետն է, պաղեստինյան պաշտոնական հեռուստաընկերություններին ու ռադիոընկերություններին հրամայել է վերջ դնել հակաիսրայելական ելույթներին: Բրիտանական «Ինդիփենդենտ» թերթի տեղեկությունների համաձայն, Աբբասն իր կարգադրությունն արել է նոյեմբերի 29-ին:

Ավելի վաղ Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավարներին կոչ էր արել պաղեստինցիներին այլեւս չհրահրել հակաիսրայելական գործողությունների: Շարոնի խոսքերով, խաղաղ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված առաջին քայլը հենց պետք է դառնա հակաիսրայելական քարոզչության դադարեցումը:

Այս կապակցությամբ Պաղեստինի ռադիոընկերության նախագահը լրագրողներին հայտարարել է, որ ինքը մերժում է ազգամիջյան երկպառակություն «հրահրելու» վերաբերյալ պաղեստինյան ԶԼՄ-ներին հասցեագրված մեղադրանքները: Միեւնույն ժամանակ նա ասել է, որ իր գործընկերներին հրամայել է եթեր դուրս գալուց առաջ վերստուգել հաղորդվելիք բոլոր նյութերը:

Ռադիոընկերության նախագահի խոսքերով, ռադիոն պարզապես լուրեր է հաղորդում բնակչությանը, բայց բնավ չի ուզում խափանել Իսրայելի եւ Պաղեստինի վարչապետների երկխոսությունը:

Ինչպես հարբուխից ազատվել 1 օրում

Ամեն տարի տարբեր երկրներում գրիպի համաճարակներ են տարածվում, որոնք վնասում են միլիոնավոր մարդկանց առողջությանը, ինչպես նաեւ տնտեսական կորուստների պատճառ դառնում: Միայն Ռուսաստանում անցյալ տարի գրիպով հիվանդացել է 3 մլն մարդ, 22 մլն ուրիշներ տառապել են սուր շնչառական հիվանդություններից, իսկ դրանց պատճառած տնտեսական վնասը կազմել է 12-14 մլրդ ռուբլի:

Մոսկովյան «Կոմսոմոլսկայա պրավդան» նշում է մրսածության հիվանդություններից ազատվելու, մասնավորապես ուժեղ հարբուխը 1 օրում հաղթահարելու մի քանի եղանակ:

1. Սխտորը մանր կտրատել, յուղով տաքացնել եւ գոլորշին քթանցքերով հերթով ներշնչել:

2. Օրական մի քանի անգամ քթի մեջ ներքաշել աղի տաք ջուր (բաժակին՝ կես թեյի գդալ): Դեղատներում կարելի է գտնել ծովի ջրով պատրաստված հատուկ լուծույթներ:

3. Կատարել եփած կարտոֆիլի եւ էվկալիպտի ինհալացիաներ: Լավ եփված կարտոֆիլի ջրի մեջ լցնել 1-2 ճաշի գդալ էվկալիպտի չոր տերեւ (վաճառվում է դեղատանը): Գլուխը սրբիչով ծածկել եւ եփուկի գոլորշին շնչել 10-15 րոպե: Անել օրական երկու անգամ՝ ճաշից կես ժամ հետո եւ քնելուց առաջ:

4. Խմել հանքային ջուր. սուր շնչառական հիվանդությունների հարուցիչները «չեն սիրում» հիմնային միջավայր:

5. Օրվա ընթացքում երկու ժամը մեկ քթի մեջ կաթեցնել հալվեի հյութ:

6. Օգտագործել քսիլոմետազոլինի հիման վրա պատրաստված կաթիլներ, ավելի լավ է՝ փոշեցրմամբ: Օգտակար են նաեւ մենթոլայով պարունակող կաթիլները:

7. Ցնցուղով տաք (բայց ոչ եռացող) ջրի շիթը վերեւից ուղղել մերթ ձախ, մերթ աջ քթանցքի մեջ: Ցնցուղը հարկավոր է մերթ մոտեցնել, մերթ հեռացնել: Դրա շնորհիվ տեղի են ունենում հայմորյան խոռոչների մերսում եւ ջերմացում:

8. Կարելի է ընդունել պարացետամոլի պատրաստուկներ: Բժիշկները խորհուրդ չեն տալիս խմել հակաբիոտիկներ: Հազի, արցունքահոսության եւ կոկորդի «քերծման» դեմ օգտակար են կլարիտինը, կեստինը եւ այլ դեղամիջոցներ:

9. Մրսածության դեմ օգնում է նաեւ հետեւյալ կոկտեյլը: Մեկ բաժակ եռացած, տաք կաթի մեջ լավ խառնել կարագի փոքրիկ կտոր, մեկ թեյի գդալ մեղր, կես նարնջի հյութ եւ 50 գրամ «Baileys» լիկյոր: Խմել քնելուց առաջ եւ առավոտյան:

Պ. Ք.

«Ես ծանոթ եմ հայերի դարավոր պատմությանը, եւ այս, որ իմ աչքով տեսնեմ»

Հայաստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան մշակութային կցորդ Ռայլ Հարիսի եւ Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հրավերով Հայաստանում է ԱՄՆ-ից հայտնի դաշնակահար Դեյվիդ Ֆիլիպսը, որը դեկտեմբերի 2-ին Կոմիտասի անվան կամերային եւ դեկտեմբերի 3-ին «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահներում ՀՖՆ-ի հետ հանդես կգա որպես մենակատար:

Երեկ Դեյվիդ Ֆիլիպսը լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ նշեց, որ բացի համերգներից, նաեւ հանդիպումներ կունենա Սայաթ-Նովայի անվան երաժշտական դպրոցի սաների եւ երիտասարդ կատարողների հետ: Դաշնակահարը մինչ Հայաստան գալը ուսումնասիրել է հայ ժողովրդի դարավոր պատմությունը եւ բարձր է գնահատում հայկական մշակույթը: Արամ Խաչատրյանը եղել ու մնում է իր ամենասիրելի կոմպոզիտորներից եւ նրա դաշնամուրի համար գրված կոնցերտն առաջիկայում ընդգրկելու է իր համերգային ծրագրերում: Դեյվիդ Ֆիլիպսն ուրախ է, որ ՀՖՆ-ի հետ համագործակցում է, եւ այդ հարցում մեծ աջակցություն է ցուցաբերում ՀՀ ԱՄՆ-ի դեսպանատունը: Իսկ ՀՖՆ-ին ու հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործություններին ծանոթացել է 1,5 տարի առաջ ԱՄՆ-ում հրատարակվող «Մյուզիքլ Ամերիկա» ամսագրի էջերից:

Դեյվիդ Ֆիլիպսը պրոֆեսիոնալ դաշնակահար է Միչիգանից (ԱՄՆ), ուսանել է Միչիգանի համալսարանում, ապա ստացել է մագիստրոսի կոչում Նյու Յորքի Ջուլիարդ դպրոցում: Նա մի քանի տարի շարունակ մասնակցել է «Տարվա չորս եղանակները» համերգներին, մի քանի տարի շարունակ մասնակցել է Յաչաթս (Yachats) միջազգային երաժշտական փառատոնին: Դեյվիդը նաեւ Ռաքի-Ուարներ համերգային շարքով հանդես է եկել Կոլումբիայի համալսարանում: 2005-2006 թթ. համերգային հյուրախաղերի ընթացքում նա կներկայացնի Շումանի «համերգ դաշնամուրի համար» ծրագիրը Սակրամենտոյի ֆիլհարմոնիկի հետ, ինչպես նաեւ որպես մենակատար հանդես կգա ՀՖՆ-ի հետ Երեւանում:

Դեսպանատան մշակութային կցորդ Ռայլ Հարիսը նշեց, որ «ԱՄՆ-ից հայտնի արվեստագետներին հրավիրելն առիթ ու հնարավորություն է ստեղծում լավ ծանոթանալու ու հետագայում նաեւ իրենց համերգային ծրագրերում ընդգրկելու հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունները»:

Դեյվիդը նշեց, որ իր առաջին ուսուցիչները եղել են ռուս կոմպոզիտոր Իգոր Ստրավինսկու աշակերտները, իսկ ամենասիրելի կոմպոզիտորներն են Բախը, Բեթհովենը եւ Ստրավինսկին, բայց, ծանոթանալով 20-րդ դարի կոմպոզիտորների ստեղծագործություններին, նրանց գործերը նույնպես ներգրավել է իր համերգային ծրագրերում: «Այն ստեղծագործությունները, որ նվագելու եմ՝ մարդու հոգու ճանապարհորդություն ասես լինի, եւ այնտեղ ինչ-որ աստվածային բան կա, որ չի հասնում մեր ականջին», ասաց նա: Հայ երաժշտասերներին տեղեկացնեմ, որ դեկտեմբերի 2-ին եւ 3-ին Դեյվիդ Ֆիլիպսը կներկայացնի «Գոլդբերգի» վարիացիաները, Գրիգի կոնցերտը եւ այլ գործեր:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Center for Agribusiness & Rural Development (CARD)

VACANCY ANNOUNCEMENT

Announcement Number 04-01

Position: Deputy Director

Closing Date: 15 December 2004, 18:00 PM

Salary: Commensurate with experience.

The Center for Agribusiness and Rural Development (CARD) is a foundation registered in Oct 2004. It will assume activities of the USDA Marketing Assistance Project aimed to assist farmers and agribusinesses in producing, marketing, and exporting food and related products to increase incomes, create jobs, and raise the standard of living for rural Armenians through provision of an integrated package of technical, financial, and marketing assistance. CARD will receive Freedom Support Act (FSA) funding from the U.S. Government, as has MAP, but it will also be in a position to seek other sources of funding, from the US, EU, international organizations, and elsewhere. A Deputy Director will help the Director fully develop this organization, establish the organizational structure, staff it, and develop and execute programs.

Basic Functions:

Under the supervision of the CARD Director, the incumbent will assist the Director and provide oversight on all programs and their operations with a strong focus on the technical and programmatic aspects, monitoring and impact evaluation, training, coordination of CARD projects with outside development implementers, and help build capacity within Armenian agribusinesses. The Deputy Director will advise the Director on CARD programs for food marketing, agriculture, and rural and agribusiness development. Evaluation of the effectiveness and impacts of the programs will be an important part of the role of the Deputy Director. In addition, this position will:

- Assist in building the new CARD organization; assist in hiring local staff; assist in designing programs;
- Devise an effective network for effective communication to all CARD employees and integrate CARD activities, bringing technical, financial, and marketing assistance together as a cohesive package of services for clients;
- Direct resources to the best practices of CARD and to its undertakings;
- Develop approaches to streamline project/program management and generate income;
- Assist the Director with daily project management and with project planning, oversight, budgeting, and implementation;
- Support the Director to liaison with Armenian and international development organizations, the Ministry of Agriculture, Armenian Ag. Academy, and others to strengthen technical collaboration with these organizations to work in the area of agriculture and food marketing.

Requirements:

University degree. Strongly preferred: agriculture, agribusiness management, food marketing, or rural development.

A minimum of 5 years of progressively responsible professional experience with international or local development organizations with emphasis on agriculture, food marketing, or rural development.

Substantial technical, managerial, and logistical experience focused on agricultural development programs. Proven strong communication and negotiation skills is a must.

Experience in teamwork and team building skills, agricultural and rural development project/program creation and management of complex assignments.

Good knowledge of Armenian private and public institutions and policies.

Excellent Armenian, Russian, and English communication skills, both verbal and written. Computer skills, including Microsoft Word and Excel.

Please send a CV highlighting the experience, with the names of 3 references and a cover letter to the following address: *nora@usda.am*, or deliver a hard copy to USDA MAP office at the address: 74 Teryan St., Yerevan (building of AgAcademy, entrance from Teryan St.).

No phone calls please. Only selected eligible candidates will be contacted for an interview.

«Նամականիշ» ՓԲԸ հայտարարում է մրցույթ

«Նամականիշ» ՓԲԸ հայտարարում է ակադեմիկոս Անուշավան Արզումանյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված փոստային նամականիշի նախագծի (դիզայնի) մրցույթ (մրցույթի հաղթողը կստանա 400 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ մրցանակ մրցույթի հովանավորի կողմից):

Ներկայացվող աշխատանքները պետք է բավարարեն հետեւյալ պայմանները՝

- ◆ նամականիշի չափը՝ 24.99x42.00 մմ,
- ◆ նկարի չափը 1:1 եւ 1:5 մասշտաբով,
- ◆ կատարման տեխնիկան եւ նյութի ընտրությունն ազատ է,
- ◆ մակագրությունը՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ, Armenia, 2004, ակադեմիկոս Անուշավան Արզումանյան 1904-1965»,
- ◆ պարտ է նշել անվանական արժեքը հետեւյալ կերպ՝ «000»,
- ◆ նկարին կից ներկայացվում է փակ ծրար, որի վրա նշված պետք է լինի ծածկագիրը, իսկ ծրարը պետք է պարունակի հեղինակի մասին տվյալներ՝ անուն, ազգանուն, հեռախոսի համար,
- ◆ նկարի վրա պետք է նշել նույն ծածկագիրը,
- ◆ ակադեմիկոս Արզումանյանին վերաբերող տեղեկությունները կարելի է գտնել Հայկական հանրագիտարանում:

Աշխատանքները խնդրում ենք ներկայացնել «Նամականիշ» ՓԲԸ, ք. Երեւան, Սարյանի 22 հասցեով մինչեւ 2004 թ. դեկտեմբերի 25-ը, ժամը 17:00: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ 52-45-90, 53-02-83:

ՌԵՊԼԻԿ

Հավատալս չի գալիս...

«Ազգ» թերթի խմբագրությանը

Ձեր օրաթերթի մշտական ընթերցողն եմ նրա ծննդյան օրվանից, իսկ շաբաթ օրերին հաճույքով եմ կարդում մշակութային էջը:

Ս. թ. նոյեմբերի 13-ի համարում տպագրել էիք Հայաստանի ժող. նկարիչ եւ պետական մրցանակի դափնեկիր Հակոբ Հակոբյանի ինքնակենսագրական վերհուշը, ուր ամփոփված են նաեւ հետեղեռնյան հայ մարդու եւ արվեստագետի դժվարին ու սրտաճմլիկ կյանքի օրերը, ինչպես նաեւ հայրենասիրության իր ըմբռնումները: Սակայն այդ գեղեցիկ պատումի մեջ անակնկալ շրջադարձ է կատարվում Երեւանում տեղադրված Զորավար Անդրանիկի հուշարձանին: Անշուշտ, յուրաքանչյուր ոք իրավունք ունի արտահայտելու իր կարծիքը՝ յուր հայեցողությամբ, արվեստի իր ըմբռնումներով եւ ճաշակով, պայմանով, որ այն տեղավորվում է էթիկայի եւ բարոյականության հանրությանը ծանոթ սահմաններում (չնայած այդ սահմանները որոշ տեղերում հիմնիվեր խախտվել են):

Զորավարի արձանի հեղինակը մեր քանդակագործության լավագույն վարպետներից մեկի՝ Արա Շիրազի ստեղծագործությունն է, որի տարիների վաստակը մեր արվեստի նվաճումներից է՝ ազգային շեշտված նկարագրով եւ ընդգծված անհատականությամբ, կատարողական բարձր վարպետությամբ:

Կոռեկտությամբ եւ մեղմ նկարագրով մեզ հայտնի անվանի գեղանկարիչը հանկարծ ընթերցողին անակնկալի է բերում իր կոպիտ ու վիրավորական արտահայտություններով, եւ հավատալս չի գալիս, որ այս խոսքերի հեղինակը Հակոբ Հակոբյանն է:

Խնդրեմ. «Կրկեսի ակրոբատի արձան...»: «Այդ հուշարձանն իր անհեթեթությամբ եւ տխմարությամբ...»:

«Դա Հայաստանի հողի վրա դրված ամենավատ արձանագործությունն է» (ա՜յ քեզ «հայտնություն»). «Սովետական ռեժիմն մեզի համար ժառանգ մնացած «խալտուրայի» գագաթնակետը (մեղա քեզ...) եւ այլն:

Արա Շիրազ եւ «խալտուրա» (թարգմանաբար՝ անշնորհք եւ անբարեխիղճ կատարված աշխատանք...). բա սա անպատվություն չէ՞ մի հեղինակի եւ նրա ստեղծագործության հանդեպ, որն արդար մրցակցության պայմաններում վաստակել է կատարման իրավունք, երկար տարիներ երազել է իրագործել իր մտահղացումը՝ մեր կիսված հայրենիքի ազատագրման տենչով անմահացած զորավարի հավաքական եւ սիմվոլիկ կերպարը տեսնել մայրաքաղաքում: Այո, հուշարձանի պայմանական լեզուն (կիսված հայրենիքը խորհրդանշող հրաբորբոք ձիերը, խաչի վերածված հրեղեն թուրը) հերոսի դյուցազնական նկարագրով է պայմանավորված:

- Անդրանիկ զորավարի կերպարի ժողովրդական պատկերացումն ինձ համար եղել է սրբություն եւ ես վերամարմնավորել եմ նրա ցանկությունը, այստեղ ձեւական խնդիրներ լուծելու տեղը չէր,- արձանի կատարման ընթացքում կրկնում էր Արա Շիրազը:

Ավելի քան համոզված եմ, որ քանդակագործի համար շատ ավելի հեշտ էր զորավարի թեկուզ եւ հաջող մեկ լուսանկարով առաջնորդվել, պատճենահանել այն... եւ դուր գալ մասսաներին, ինչի մասին ակնարկում է գեղանկարիչը:

Մի՞թե արվեստի գնահատման չափանիշներն էլ են իջել շուկայական հարաբերությունների մակարդակին, որը մենք շփոթում ենք բազմակարծության հետ: Այստեղ արդեն ինձ զարմացնում է թերթի խմբագրությունը, որի ազատական սկզբունքները երբեմն այս աստիճանի անվերահսկելի են:

Հարգանքներով՝
ՊՈՂՈՍ ՀԱԶԹԱՅԱՆ

Պարսից լեզուն եւ մշակույթը Հայաստանում

«Յուրաքանչյուր տարի Վարդանանց տոնին Իրանի հայկական գաղութում բեմադրվում է «Վարդանանց պատերազմ» ներկայացումը եւ դեռեւս ոչ մի անգամ Իրանի կառավարությունը չի մերժել դրա բեմականացումը: Նրանց համար կարեւոր նշանակություն ունի պահպանել եւ խորացնել ներկայիս հայ-իրանական բարեկամական հարաբերությունները, իսկ պատմական անցյալի դեպքերը թողնում են պատմաբանների ուսումնասիրությանը», ասում է սիրված դերասան եւ Պարսկահայերի միության նախագահ Երվանդ Մանարյանը:

«Պարսից լեզուն եւ մշակույթը Հայաստանում» խորագիրը կրող համաժողովի եւ պարսից լեզվի կատարելագործման երկրորդ փուլի շրջանակում նոյեմբերի 18-ից Հայաստանում էին գտնվում Թեհրանի համալսարանի դասախոսներ Սիմա Վազիրինիան եւ Ֆաքեմե Մոդառեսին: Նրանք դասախոսություններով հանդես են եկել ԵՊՀ-ում եւ Հ. Աճառյանի անվան համալսարանում եւ նշում էին, որ հիացած են հայ ուսանողների լեզվի իմացությամբ: Պարսից լեզվի եւ գրականության տարածմանը մեծապես նպաստել է 1940 թ. ԵՊՀ-ում բացված իրանագիտության ամբիոնը, իսկ 1982 թ. Երեւանի թիվ 59 միջնակարգ դպրոցում պարսից լեզուն սկսվեց դասավանդվել խորացված ուսուցմամբ: Անկախությունից եւ երկու երկրների միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումից հետո պարսից լեզուն սկսեցին դասավանդել նաեւ մարզերի դպրոցներում: Իրանի մի շարք համալսարաններում եւս գործում են հայագիտական ամբիոններ եւ հայերենի ուսուցման բաժիններ: Հ. Աճառյանի անվան համալսարանի ռեկտոր Ավագ Խաչատրյանի հավաստմամբ, 1996-2004 թթ. ընթացքում 250 դասախոսներ եւ ուսանողներ մասնակցել են Թեհրանում կազմակերպվող դասընթացներին: Դեկտեմբերի 1-ին պարսից լեզվի ուսուցման գործում նշանակալի ավանդ ցուցաբերած ուսուցիչներին եւ դասախոսներին Հայաստանում ԻԻՀ դեսպանատան մշակույթի կենտրոնի կողմից շնորհվեցին պատվոգրեր եւ դրամական պարգեւներ: Նվարդ Առաքելյանը թիվ 59 դպրոցում պարսից լեզու է դասավանդում 20 տարուց ավելի: Նա արժանացավ պատվոգրի եւ 1000 դոլարի չափով դրամական պարգեւի: «Ես սիրով աշխատել եմ եւ երբեւէ չէի էլ մտածում, թե կարժանանամ նման պատվի», ասում է Նվարդ Առաքելյանը: «Հայոց եւ պարսից լեզուները բավականին փոխկապակցված են», ասում է ԻԻՀ դեսպանատան մշակույթի կենտրոնի տնօրեն Ռեզա Աթուֆին, իսկ որպես ապացույց նշեմ այն հանգամանքը, որ թե՛ պարսկերենում, թե՛ հայերենում «ջան» բառը հնչում է միատեսակ եւ ունի միեւնույն իմաստը»:

[illegible]

Պետրոս Քաջբերունի

«Նոր օր» շաբաթաթերթը տեղեկացնում է իրանահայ գրողների միության անդամ, մտավորական, արձակագիր, բանաստեղծ Պետրոս Քաջբերունու մահվան մասին: Պ. Քաջբերունին ծնվել է 1910 թ.: Մանկությունից որբության դառնություններն է կրել, ծնողները Մեծ եղեռնի զոհերից են եղել: Երուսաղեմի ՀԲԸ Միության «Արարատ» որբանոցում նախնական կրթություն ստանալուց հետո տեղափոխվել է Իրան, աշխատակցել է սփյուռքահայ մամուլին՝ «Նոր օր», «Պայքար», «Շիրակ», «Զարթոնք», «Նոր կյանք» եւ այլ պարբերաթերթերին: Պ. Քաջբերունին հեղինակել է բազմաթիվ գրքեր:

Մ. Բ.

Վիկտոր Պիցուրկեն կգլխավորի Ռումինիայի հավաքականը

Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մրցակից Ռումինիայի հավաքականի ղեկը կստանձնի Վիկտոր Պիցուրկեն: Վերջինս ռումինացիների մարզիչն է եղել չորս տարի առաջ: Պաշտոնապես նա հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում կնշանակվի մոտ օրերս:

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի հավաքականի հետ երեւանյան հանդիպումից հետո ռումինացիների գլխավոր մարզիչ Անգել Յորդանեսկուն հրաժարական էր տվել: Հրաժարականն ընդունելով, երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիան որպես գլխավոր մարզչի թեկնածուներ ընտրել էր Միրչա Լուչեսկուին, Լասլու Բյոլյոնիին, Գեորգե Հաջիին եւ Վիկտոր Պիցուրկեին: Առաջին երեքը հրաժարվել էին հեռանալ իրենց ակումբներից, ուստի միակ թեկնածուն մնացել էր Պիցուրկեն: Ձնայած վերջինս այլ կարծիքի է. «Ես վերջին մարզիչն եմ, որը շատ թե քիչ դրական արդյունք է ցույց տվել հավաքականում: Հույսով եմ, որ կդառնամ առաջինը, որին կհաջողվի կրկին դրական արդյունքի հասնել»:

Որպես ֆուտբոլիստ Պիցուրկեն Ռումինիայում բավական հայտնի է: Նա Բուխարեստի «Ստյաուայի» առաջատար ֆուտբոլիստներից էր: 1986 թ. նա էլ թիմի հետ արժանացել է չեմպիոնների լիգայի հաղթողի կոչմանը, իսկ կես տարի անց մասնակցելու է նաեւ Եվրոպայի Սուպերգավաթի մրցախաղին Կիեւի «Դինամոյի» հետ: Պիցուրկեն տարիքի պատճառով չմասնակցեց 1990 թ. աշխարհի առաջնությանը:

Որպես մարզիչ Պիցուրկեն վերջինն էր, որի գլխավորությամբ Ռումինիայի ազգային հավաքականը մտել է խոշոր մրցաշարի եզրափակիչ: Ճիշտ է, ընտրական մրցաշարի ավարտից հետո, երբ Պիցուրկեի գլխավորությամբ հավաքականը Եվրո-2000-ի ուղեգիր նվաճեց, ֆեդերացիայի ղեկավարությունը որոշեց հավաքականի ղեկը հանձնել ավելի փորձառու Էմերիխ Ենեյին: Նրա գլխավորությամբ ռումինացիները վատ հանդես չեկան՝ մտնելով քառորդ եզրափակիչ: Դա ռումինացիների վերջին հաջողությունն էր: Աշխարհի 2002 թ. ընտրական մրցաշարում ռումինացիները Գեորգե Հաջիի գլխավորությամբ անցումային խաղում եզրափակիչի ուղեգիրը զիջեցին Սլովենիայի հավաքականին: Իսկ 2004 թ. Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում Անգել Յորդանեսկու գլխավորությամբ ռումինացիներն անհաջող հանդես եկան:

Աշխարհի առաջնության ընտրական ներկա փուլում Ռումինիայի ազգային հավաքականը 10 միավորով Հոլանդիայի հավաքականի հետ գլխավորում է մրցաշարային աղյուսակը: Պիցուրկեի գլխավորությամբ հավաքականի առաջին պաշտոնական հանդիպումը կկայանա 2005 թ., մարտի 26-ին: Այդ օրը ռումինացիները կմրցեն հոլանդացիների հետ:

Շեւչենկոն լավագույն եռյակում է

Իտալական «Միլանի» եւ Ուկրաինայի հավաքականի հարձակվող Անդրեյ Շեւչենկոն այն երեք ֆուտբոլիստների ցանկում է, որոնք հավակնում են այս տարվա աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանը: Այդ պայքարում Շեւչենկոյի մրցակիցներն են Անգլիայի «Արսենալի» ֆրանսիացի հարձակվող Թյերի Անրին եւ «Բարսելոնի» բրազիլացի կիսապաշտպան Ռոնալդինյոն: Աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը հայտնի կդառնա դեկտեմբերի 20-ին Ցյուրիխում կայանալիք հանդիսավոր արարողության ժամանակ:

Սովորաբար աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստին որոշելու համար հարցում է անցկացվում ազգային հավաքականների գլխավոր մարզիչների միջեւ: Այս անգամ այդ կարգը մի փոքր փոփոխության է ենթարկվել: Հարցման մասնակիցներ են դարձել նաեւ հավաքականների ավագները, ինչպես նաեւ պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների ընկերակցության ներկայացուցիչները: Առաջին փուլում ՖԻՖԱ-ն նրանց «առաջարկել էր ընտրություն կատարել 35 թեկնածուներից: Հարցման արդյունքներով լավագույն ցուցանիշներ ունեցող երեք ֆուտբոլիստներից էլ մեկը է ընտրվի 2004 թ. դափնեկիրը:

Մասնագետներից շատերի կարծիքով գլխավոր մրցանակին ավելի շատ հավակնում է Անդրեյ Շեւչենկոն: Ճիշտ է, վերջինս չի մասնակցել Պորտուգալիայում անցկացված ֆուտբոլի Եվրոպայի հերթական առաջնությանը: Բայց չէ՞ որ Ռոնալդինյոն եւս հանդես չի եկել Պորտուգալիայում, իսկ Անրին թեեւ Ֆրանսիայի հավաքականում էր, սակայն նրա խաղն առաջնությունում տպավորություն չէր թողել: Ի դեպ, հատկանշական է, որ Եվրոպայի չեմպիոն Հունաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստներից եւ ոչ մեկին չհաջողվեց տեղ գրավել լավագույն եռյակում:

Շեւչենկոյի համար ընթացիկ մրցաշրջանը հաջող էր: Նա լավ մարզավիճակում էր ինչպես տարվա սկզբին, այնպես էլ հիմա եւ կրկին աչքի է ընկնում ռմբարկուի իր հատկանիշներով: Ընդհանրապես վերջին տարիներին լավագույնի կոչմանն են արժանացել «գերաստղերը»: 2001 թ. դափնեկիրը Լուիշ Ֆիգուն էր, 2002 թ.՝ Ռոնալդոն, 2003 թ.՝ Զինեդին Զիդանը: Մադրիդի «Ռեալի» այս եռյակը 35 թեկնածուների թվում էր, սակայն նրանցից եւ ոչ մեկն առավելագույն միավորներ չվաստակեց: Բացառված չէ, որ դեկտեմբերի 20-ին հենց Շեւչենկոյին հանձնեն լավագույն ֆուտբոլիստի համար սահմանված մրցանակը: Նա հավակնում է նաեւ «Ֆրանս ֆուտբոլի» Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանը: Ամեն դեպքում, ուկրաինացի ֆուտբոլիստը, կարծում ենք, առանց մրցանակի չի մնա:

Ֆուտբոլիստի մահվան մեջ մեղադրում են ակումբի ղեկավարությանը

Բրազիլական «Սան Կաետանո» ակումբը կարող է զրկվել վաստակած 24 միավորից եւ առաջին անգամ չեմպիոնի կոչումը նվաճելու հնարավորությունից, եթե հետաքննությամբ պարզվի, որ թիմի ֆուտբոլիստ Սերժինյոյի մահվան հարցում մեղավոր է ակումբի ղեկավարությունը: Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, մոտ մեկ ամիս առաջ «Սան Կաետանոյի» ֆուտբոլիստ Սերժինյոն սրտի նոպայից հանկարծամահ էր եղել խաղի ժամանակ: Ողբերգական այդ դեպքի առնչությամբ քրեական գործ է հարուցվել ակումբի նախագահ Նաիրո Ֆերեյրո դե Սոուզայի եւ թիմի բժիշկ Պաուլու Ֆորտեսի հանդեպ: Հետաքննությունը հիմքեր ունի ենթադրելու, որ նրանք տեղյակ են եղել ֆուտբոլիստի վատ ինքնազգացողության մասին, սակայն, անտեսելով դա, ստիպել են նրան խաղադաշտ դուրս գալ: Եթե այդ ենթադրությունները հաստատվեն, ապա Ֆերեյրոյին ու Ֆորտեսին 20 տարվա բանտարկություն է սպառնում: Բնականաբար, վերջիններս լիովին ժխտում են մեղադրանքները:

Հոնկոնգը հավակնում է ձիասպորտի մրցումների անցկացմանը

2008 թ. ամառային օլիմպիական խաղերի որոշ մրցումներ հնարավոր է Պեկինից տեղափոխվեն այլ քաղաքներ: Ներկայումս օլիմպիադայի կազմկոմիտեն բանակցում է միջազգային օլիմպիական կոմիտեի եւ ձիասպորտի միջազգային ֆեդերացիայի հետ, որպեսզի այդ մարզաձեւից մրցումներն անցկացվեն Հոնկոնգում: Մինչ այդ ձիասպորտի մրցումները նախատեսվում էր անցկացնել օլիմպիական ավանի մերձակայքում գտնվող ձիարշավարանում: Սակայն Հոնկոնգի իշխանությունները պահանջել են, որպեսզի իրենց մոտ թույլատրեն անցկացնելու մրցումներ օլիմպիական ծրագրի որեւէ մարզաձեւից: Ընտրվեց ձիասպորտը, քանի որ Հոնկոնգում այդ մարզաձեւը մեծ մասսայականություն է վայելում: Այնտեղ կան մրցումները բարձր մակարդակով անցկացնելու բոլոր պայմանները: Հոնկոնգում մրցումների անցկացումը զգալիորեն կթեթեւացնի Պեկինի հոգսերը՝ կրճատելով նաեւ օլիմպիական ծախսերը: Ճիշտ է, առայժմ վերջնական որոշում չի ընդունվել: Հունվարին ձիասպորտի ֆեդերացիայի ներկայացուցիչները կժամանեն Պեկին եւ Հոնկոնգ, որտեղ տեղում կծանոթանան պայմաններին: Միայն դրանից հետո ՄՕԿ-ը վերջնական որոշում կկայացնի:

Մարզիկը դատական հայց է ներկայացրել

Չին թեթեւատլետ, 110 մ արգելավազքում օլիմպիական չեմպիոն Լյու Սյանգը դատական հայց է ներկայացրել ընդդեմ Պեկինի «The Life Style» թերթի: Նա թերթի խմբագրությանը մեղադրում է այն բանում, որ առանց իր համաձայնության թերթի առաջին էջում եւ ինտերնետային կայքում տեղադրվել է իր լուսանկարը: Սյանգը որպես բարոյական վնասի փոխհատուցում պահանջում է 151 հազար դոլար:

Տաթեւ Աբրահամյանն առաջատարների խմբում է

Ծախմաշի ԱՄՆ-ի առաջնության հերթական՝ 5-րդ եւ 6-րդ տուրերը հաջողված էին Տաթեւ Աբրահամյանի համար, որը 2,5 միավորով ընդգրկվեց առաջատարների խմբում: 5-րդ տուրում Տաթեւը հաղթեց Տատյանա Վայսբերգին, իսկ հաջորդ տուրում ոչ-ոքի ավարտեց հանդիպումը գրոսմայստեր Անաստոլի Լայնի հետ: Կանանց մրցաշարի առաջատարներն են Աննա Զատոնսկին եւ Ռուսուդան Գոլեթիանին, որոնք վաստակել են 3,5-ական միավոր: 5-րդ տուրում նրանք ոչ-ոքի ավարտեցին պարտիաները համապատասխանաբար Ալեքսանդր Իվանովի եւ Իրինա Կրաշի հետ, իսկ հաջորդ տուրում հաղթեցին Վալտեր Բրովնեին եւ Ստանիսլավ Կրիվենցովին: Տաթեւ Աբրահամյանի հետ 2,5-ական միավոր ունեն նաեւ Իրինա Կրաշը եւ Տատյանա Բասցեցեգը:

Տղամարդկանց մրցաշարում Վարուժան Հակոբյանը 3,5 միավորով առայժմ 26-րդ տեղում է, իսկ Լեւոն Ալթունյանը 3 միավորով ընթանում է 31-րդ հորիզոնականում: Վարուժանն իր երկու պարտիաներն էլ ավարտել է ոչ-ոքի՝ խաղաղ դաշն կնքելով Դմիտրի Գուրեւիչի եւ Դմիտրի Զիլբերշտեյնի հետ: Լեւոնը 5-րդ տուրում միավորը կիսեց Ալեքս Երմոլինսկու հետ, սակայն հաջորդ տուրում պարտվեց Ալեքսանդր Գոլդինից:

Միանձնյա առաջատար դարձավ գրոսմայստեր Ալեքսանդր Ստրիպունսկին, որի հաշվին գրանցված է 5 միավոր: 5-րդ տուրում նա հաղթություն կնքեց Ալեքսանդր Շաբալովի հետ, իսկ հաջորդ տուրում հաղթեց Ալեքսանդր Ֆիշբայնին: Չորս շախմատիստներ՝ Նակամուրան, Կայդանովը, Շուլմանը եւ Սերպերը, առաջատարից հետ են մնում կեսական միավորով: Մրցաշարի ավարտին մնաց 3 տուր:

ՀՀ հավաքականների մրցակիցները հայտնի են

Նիոնում գտնվող ՈՒԵՖԱ-ի նստավայրում կայացել է մինչեւ 17 եւ մինչեւ 19 տարեկան պատանեկան հավաքականների Եվրոպայի 2005/2006 թթ. առաջնության ընտրական առաջին փուլի մասնակիցների վիճակահանությունը: Ընտրական առաջին փուլի 48 մասնակիցները բաժանվել են 12 խմբի: Մինչեւ 17 տարեկանների Հայաստանի պատանեկան հավաքականն ընդգրկվել է ընտրական 4-րդ խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն են Իսրայելի, Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի հավաքականները: Եթե մեր պատանիներին հաջողվի հաղթող ճանաչվել խմբում, ապա ընտրական 2-րդ փուլում մեր հավաքականը կընդգրկվի 3-րդ խմբում, որտեղ նրա մրցակիցները կլինեն Ֆրանսիայի հավաքականը, ինչպես նաեւ 7-րդ խմբում 1-ին տեղը զբաղեցրած եւ 11-րդ խմբում հաղթող ճանաչված ընտրանիները: 7-րդ խմբում ընդգրկված են Ֆինլանդիայի, Հունաստանի, Սլովակիայի եւ Բոսնիայի հավաքականները, իսկ 11-րդ խմբում հանդես կգան Հոլանդիայի, Դանիայի, Սլովենիայի եւ Բելառուսի պատանիները: 2-րդ տեղը գրավելու դեպքում մեր պատանիները կընդգրկվեն 4-րդ խմբում, որտեղ մրցակիցները կլինեն 1-ին եւ 8-րդ խմբերի հաղթողները, ինչպես նաեւ 11-րդ խմբում 2-րդ տեղը զբաղեցրած հավաքականը: Մինչեւ 17 տարեկանների Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլը կկայանա Լյուքսեմբուրգում:

Մինչեւ 19 տարեկանների Հայաստանի հավաքականը հանդես կգա ընտրական 12-րդ խմբում: Այստեղ հայ պատանիները կմրցեն Սերբիայի, Ուկրաինայի, Հայաստանի եւ Լատվիայի հավաքականների հետ: Հաջողության դեպքում 2-րդ փուլում մեր հավաքականը կընդգրկվի 5-րդ խմբում, որտեղ կմրցի 1-ին եւ 8-րդ խմբերում 2-րդ տեղը զբաղեցրած հավաքականների եւ 5-րդ խմբի հաղթողի հետ: Եթե մեր ֆուտբոլիստները խմբում 2-րդ տեղը զբաղեցնեն, այդ դեպքում հաջորդ մրցակիցները ընտրական 6-րդ խմբում կլինեն 2-րդ եւ 9-րդ խմբերի հաղթողները, ինչպես նաեւ 5-րդ խմբում 2-րդը ճանաչված թիմը: Եզրափակիչ մրցաշարը կկայանա Լեհաստանում:

Հայտարարություն

Դեկտեմբերի 20-ին **Սասունիկ համայնքում** տեղի կունենա համայնքի սեփականություն հանդիսացող գյուղ. նշանակության 20 հա 4-րդ, 10 հա 5-րդ, 15 հա 3-րդ կարգի վարելահողի եւ 15 հա գյուղ. [illegible] համար: Հայտարարվում է նաեւ 2,0 հա գյուղ. նշանակության հողերի աճուրդ վաճառք:

Հայտերն ընդունվում են մինչեւ դեկտեմբերի 15-ը:

ՍԱՍՈՒՆԻԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալությունը ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցում է **ՀՀ Արմավիրի մարզի Գայ համայնքի սեփականատեր Ռաֆիկ Մելքոնյանի** [illegible] 102 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր [illegible] փաստաթղթերի նախագծի [illegible], կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթերի նախնական [illegible] տեղի կունենա 2004 թ. դեկտեմբերի 13-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարություն

Դեկտեմբերի 3-ին, ժ. 11.00-ին ՀՀ բնապահպանության նախարարությունը եւ Շենգավիթի թաղապետարանը **«Դոուս ինթերնեյշընըլ» ՍՊ** ընկերության կառուցման նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ 1. Երեւան, Արշակունյաց 89 հասցեում անցկացնելու են հասարակական լսումներ: Ցանկացողները նյութերին կարող են ծանոթանալ Կոմիտաս 29, 3-րդ հարկ հասցեում:

Հեռախոս՝ 22-02-18, 22-14-85:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում՝

- Անվտանգության ծառայության աշխատակցի

Թեկնածուն պետք է ունենա միջնակարգ կրթություն, ֆիզիկական լավ պատրաստվածություն եւ առնվազն մեկ տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ: Անգլերենի իմացությունը ցանկալի է:

- Մատուցողի

Թեկնածուն պետք է ունենա միջնակարգ կրթություն եւ առնվազն երկու տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ: Անգլերենի իմացությունը ցանկալի է:

- Հավաքարարի

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ տեղեկություններ ուսման եւ աշխատանքային փորձի մասին: Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ դեկտեմբերի 10-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին, հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40 պող., 50ա սենյակ:

Ծանուցում

Ի գիտություն «Արմենտելի» բաժանորդների

2005 թվականի հունվարի 1-ից գործողության մեջ են մտնում՝ միջքաղաքային, միջազգային եւ դեպի բջջային ցանց խոսակցությունների, հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների նոր սակագները, որոնց կարող եք ծանոթանալ www.armentel.com ինտերնետային էջում, ինչպես նաեւ «Արմենտելի» բաժանորդների սպասարկման բոլոր բաժիններում

Հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների սակագների գնացուցակ

Հ/հ	Ծառայության անվանումը	Սակագին դրամ	ԱԱՀ	Սակագինը ԱԱՀ-ով դրամ
	Գնային տարբերակ 1			
1	Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	750	150	900
1.2	Գործարար բաժանորդ	2700	540	3240
2	Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը	360 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	1 րոպե տեղական խոսակցության սակագին			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	361-րդ րոպեից մինչեւ 2250 րոպեն	3.33	0.67	4.0
3.1.2	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	361-րդ րոպեից մինչեւ 2250 րոպեն	3.33	0.67	4.0
3.2.2	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
	Գնային տարբերակ 2			
1	Հեռախոսագծի ամսական վարձավճար			
1.1	Բնակիչ բաժանորդ	5000	1000	6000
1.2	Գործարար բաժանորդ	7250	1450	8700
2	Տրամադրվող անվճար րոպեների չափաքանակը	2250 րոպե ամսական՝ յուրաքանչյուր հեռախոսագծի համար		
3	1 րոպե տեղական խոսակցության սակագին			
3.1	Բնակիչ բաժանորդ			
3.1.1	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
3.2	Գործարար բաժանորդ			
3.2.1	սկսած 2251-րդ րոպեից	6.66	1.34	8.0
4	Ինտերնետ հասանելիության ծառայության 1 րոպեի սակագին (անկախ ընտրված գնային տարբերակից)			
4.1	Բնակիչ բաժանորդ	0.83	0.17	1.0
4.2	Գործարար բաժանորդ	0.83	0.17	1.0

Ծանոթություն

Հիմնական տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետի հասանելիության ծառայությունների 1 րոպեի սակագները կիրառվում են սույն գնացուցակի 1, 2 գնային տարբերակներով սահմանված անվճար րոպեների չափաքանակները բաժանորդի կողմից օգտագործելուց հետո:

Հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետի հասանելիության ծառայությունների սակագների գնային տարբերակի ընտրության վերաբերյալ բաժանորդը գրավոր (դիմումի ձեւով) տեղյակ է պահում օպերատորին հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում:

Ըստ վերը նշված գնացուցակի, գործելու է հիմնական տեղական հեռախոսային եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունների սակագների գնային 2 տարբերակ, որոնց ընտրությունը բաժանորդը պետք է կատարի ինքնուրույն՝ ելնելով ամսվա ընթացքում իր կողմից կատարվող տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու ծավալներից: Գնային ընտրված տարբերակի մասին բաժանորդը հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում գրավոր (դիմումի ձեւով) տեղյակ է պահում օպերատորին՝ իրեն սպասարկող բաժանորդների սպասարկման տեղամասում: Ընտրված տարբերակը փոխելու դեպքում բաժանորդը պետք է վերը նշված կարգով տեղյակ պահի օպերատորին հաշվետու ամսվան նախորդող ամսվա ընթացքում:

Ընտրությունը ճիշտ կատարելու համար բաժանորդը հիմք է ընդունում իր կողմից հնարավոր օգտագործվող տեղական խոսակցությունների եւ ինտերնետ հասանելիության ծառայությունից օգտվելու ծավալները:

Օրինակ.

Գնային տարբերակ 1

1000 րոպե տեւողության տեղական խոսակցության եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու դեպքում, ընտրելով գնային առաջին տարբերակը, բնակիչ բաժանորդը վճարելու է 900 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ), իսկ գործարար բաժանորդը՝ 3240 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)՝ հեռախոսագծի վարձ ունենալով 360 րոպե անվճար տեղական հեռախոսային խոսակցությունների եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն:

Մնացած 640 րոպեի համար բաժանորդը վճարելու է՝

- տեղական խոսակցությունների յուրաքանչյուր րոպեի համար՝ 4 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)
- ինտերնետ հասանելիության ծառայությունից օգտվելու դեպքում՝ յուրաքանչյուր րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Եթե բաժանորդը կատարել է 2251 րոպե եւ ավելի տեւողության տեղական խոսակցություն եւ/կամ օգտվել է ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից, սկսած 2251 րոպեից վճարում է՝

- տեղական խոսակցության յուրաքանչյուր րոպեի համար 8.0 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ),
- ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու յուրաքանչյուր րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

Գնային տարբերակ 2

Ընտրելով այս տարբերակը, բնակիչ բաժանորդը վճարում է 6000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ), իսկ գործարար բաժանորդը 8700 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ) բաժանորդային վարձ եւ ունենում 2250 րոպե անվճար տեղական խոսակցությունների եւ/կամ ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու հնարավորություն:

2251 րոպեից սկսած բաժանորդը վճարում է՝

- տեղական խոսակցությունների յուրաքանչյուր րոպեի համար 8.0 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)
- ինտերնետ հասանելիության ծառայություններից օգտվելու 1 րոպեի համար 1 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ):

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը ներկայացնում է տեղեկատվություն մասնավորեցման մասին

Մրցույթ

N	Անվանում	Հասցե	Գործունեության տեսակը	Գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Նվազագույն գինը (հազ. դրամ)	Մրցույթի անցկացման օրը
1	«Մասիսի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք.Մասիս, Ղոլոցակյանների 5	Ստոմատոլոգիական ծառայություններ	10 389	2598	10.12.2004թ.
2	«Ալավերդու Նավթամթերք» ՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք.Ալավերդի, Սանահին կայարան	Նավթամթերքի առեւտուր	2741	685	10.12.2004թ.
3	«Գլխամասային կոմունալ» ՊՓԲԸ գույքի կազմից առանձնացված «Վաղարշապատ» հյուրանոց	Արմավիրի մարզ, ք.Էջմիածին, Կիրովի փող.	Հյուրանոցային ծառայություններ	56 852	10 000	05.01.2005թ.
4	«Արմավիրի Նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք.Արմավիր, Սայաթ-Նովա 1	Նավթամթերքի առեւտուր	143 625	35 906	14.01.2005թ.
5	«Ամասիայի գյուղատնտեսական ուսումնական բազա» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, գ.Ամասիա	Գյուղատնտ. ուսումնափորձնական աշխատանքների իրականացում	1088	272	14.01.2005թ.
6	«Դիլիջանի բեռնաուղեւորատար ավտոտրանսպորտային» ՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան, Գետափնյա 3	Բեռների և ուղեւորների փոխադրում	86 796	43 398	25.01.2005թ.

50%-ից պակաս պետական բաժնեմաս ունեցող ընկերությունների աճուրդ

N	Անվանում	Հասցե	Գործունեության տեսակը	Կանոնադրական կապիտալը (հազ. դրամ)	1 բաժնետոմսի վաճառքի մեկնարկային գինը	Աճուրդի անցկացման օրը
1	«Էջմիածնի «Բերրիություն» ԲԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Էջմիածին, Խաթունարխի խճ., 5-րդ կմ	Սպասարկում	8300 (պետ. բաժնեմաս՝ 33,975% - 282 բաժնետոմս)	5000 դրամ	02.12.2004թ.
2	«Արարատի «Բերրիություն» ԲԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ, Արտաշեսյան 5	Սպասարկում	6600 (պետ. բաժնեմաս՝ 33,939% - 448 բաժնետոմս)	2500 դրամ	02.12.2004թ.
3	«Սպասարկում ԱՄ-ի «Անիի սպասարկում» ԲԲԸ	Շիրակի մարզ, Մարալիկ ավան	Սպասարկում	141010 (պետ. բաժնեմաս՝ 34% - 4825 բաժնետոմս)	2500 դրամ	02.12.2004թ.
4	«Վաղարշապատի սպասարկում» ԲԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Էջմիածին, Եսայան 65	Սպասարկում	12510 (պետ. բաժնեմաս՝ 33 - 425 բաժնետոմս)	2500 դրամ	02.12.2004թ

Աճուրդ

N	Անվանում	Հասցե	Գործունեության տեսակը (հազ. դրամ)	Գնահատված արժեքը (հազ. դրամ)	Մեկնարկային գինը	Աճուրդի անցկացման օրը
1	Ավտոմեքենա «Գազ-31029» պ/հ 011ՕՏ01	-	-	1316,1	1316,1	02.12.2004թ.
2	Ավտոմեքենա «Գազ-3110» պ/հ 100ՕՏ01	-	-	1364,7	1364,7	02.12.2004թ.

Առավել մանրամասն տեղեկությունների համար տես՝ «Ազգ» օրաթերթի 23.10.04թ. N 187, 02.11.04թ. N 194, 06.11.04թ. N 198, 13.11.04թ. ? 203, 16.11.04թ. N 204, 20.11.04թ. N 208 և 23.11.04թ. ? 209 համարները կամ դիմել՝ «Աճուրդի կենտրոն» պետական ոչ առեւտրային կազմակերպություն՝ ք. Երեւան, Հր. Քոչարի 27, հեռ. (+3741) 276594, ֆաքս՝ (+3741) 276594:
Էլ. փոստ: **tender@privatization.am**, URL: **www.privatization.am**:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, մշակվում է **ՀՀ Արարատի մարզի Մխս համայնքում գործող «Այգիոն» ՍՊԸ**, որը գնել է Միքայել Կարապետյանից ձկնաբուծական տնտեսությունը, ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 44,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-ից 18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. դեկտեմբերի 13-ին ժամը 16.00-ին Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

- **Էլեկտրիկի**

Թեկնածուն պետք է ունենա մասնագիտական կրթություն եւ առնվազն երկու տարվա համապատասխան աշխատանքային փորձ:

Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ ինքնակենսագրական, կրթության եւ տեխնիկայի անվտանգ շահագործման գիտելիքների ստուգման վկայականներ: Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչեւ դեկտեմբերի 10-ը, ժ. 17:45-ը:

Դիմել ՀԱՀ-ի կադրերի բաժին, հետեւյալ հասցեով՝ Մարշալ Բաղրամյան 40 պող., 50ա սենյակ:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 1.12.2004 Գինը՝ 100 դրամ